

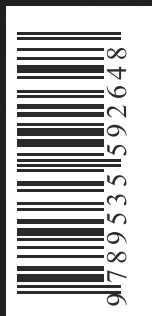
Goran Letić

LEPTIRI POŽEŠKOG KRAJA

TERRA PAPILONIA

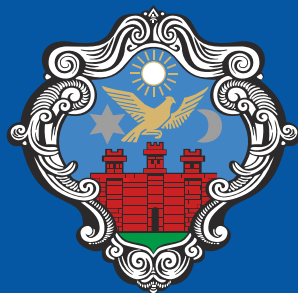

2013

Goran Letić LEPTIRI POŽEŠKOG KRAJA TERRA PAPILONIA

Grad Požega

Grad Požega nalazi se (45.34° N i 17.68° E) na 152 m nadmorske visine u plodnoj dolini, koja je uokvirena slavonskim gorskim prstenom Psunja, Papuka, Dilja i Požeške gore.

Iako jugoistočno položena u toj Zlatnoj dolini, koju su još Rimljani nazvali Vallis aureae, ona je kroz stoljeća najvažnije životno središte stanovništva središnje Slavonije. Njezin topografski položaj podno Staroga grada i okolnih vinorodnih brežuljaka, omogućio je Požegi stvaranje srednjovjekovne obrambene tvrđave (koja se spominje u dokumentima već od 1227. godine.), a kasnije i izgradnju gradskog podgrađa ili suburbiuma, kao vrlo važnog trgovačkog i obrtničkog središta. Požega je sve do danas ostala "vjerna" Slavoniji.

Sjedište 1993 g. obnovljene Županije požeško-slavonske, grad Požega i njezina okolica, opovrgava dva najčešća stereotipa o istočnoj Hrvatskoj. Brežuljci i prave planine, više nego ravnica, određuju izgled, osobine i karakter Požeštine. Dobro nam došli!

www.pozega.hr
www.pozega-tz.hr

Goran Letić

LEPTIRI

POŽEŠKOG KRAJA

TERRA PAPILONIA

Tijekom snimanja fotografija za ovu knjigu, niti jedan leptir nije ozlijeđen!

IMPRESSUM

Autor:

Goran Letić

Naslov:

Leptiri požeškog kraja - Terra Papilonia

Nakladnik:

Javna ustanova za upravljanje zaštićenim područjem Požeško-slavonske županije

Za nakladnika:

dr.sc. Ivica Samardić, dipl. ing. šum.

Uredništvo:

dr.sc. Ivica Samardić, dipl. ing. šum.
Goran Letić

Recenzent:

dr.sc. Iva Mihoci
Toni Koren, mag. biol. exp.

Grafičko oblikovanje i priprema za tisak:

Zlatko Burivoda, dipl. ing.

Korektor:

Nikolina Raguž, mag. biol. exp.
Marko Grbeš, mag. ing. šum.
Kornelija Macek, mag. ing. geol.
Marijana Grizelj-Paulić, upr. prav.

Fotografije:

Goran Letić

Tisak:

Gradska tiskara Osijek

Godina izdavanja:

2013.

Nijedan se dio ove knjige ne smije, bilo kako, umnožavati ni preslikavati bez nakladnikova dopuštenja

ISBN: 978-953-55926-4-8

CIP zapis dostupan je u računalnom katalogu
Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek pod brojem 130926040

SADRŽAJ:

Predgovor	05
Zašto uopće uzeti ovu knjižicu u ruke?	07
Što je u njoj?	07
Kako koristiti ovu knjižicu?	07
Leptir, što to uopće znači?	07
Gdje su leptiri u životinjskom svijetu?	07
Od kada su na Zemlji?	08
Općenito o leptirima	08
Grada i temeljne značajke leptira	09
Životni ciklus	10
Zašto su leptiri uopće važni?	10
Prirodni neprijatelji	11
Popis vrsta i porodica	12
Za one koji žele znati više	14
Gdje je Terra Papilonia	17

Fotografije leptira i podaci o vrstama 19

Porodica HESPERIIDAE / DEBELOGLAVCI	20
Porodica PAPILIONIDAE / LASTINREPCI	30
Porodica PIERIDAE / BIJELCI	38
Porodica RIODINIDAE / PIRGAVCI	50
Porodica LYCAENIDAE / PLAVCI	52
Porodica NYMPHALIDAE / ŠARENCI	72
Popis literature	125
Kazalo znanstvenih imena vrsta	126
Kazalo hrvatskih imena vrsta	127

PREDGOVOR:

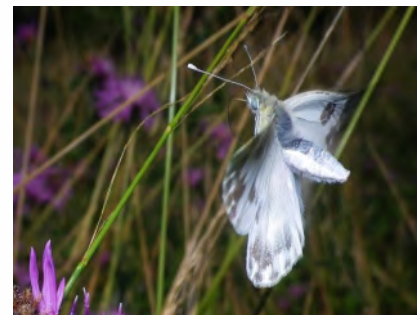
Po biološkoj raznolikosti Republika Hrvatska je u samom vrhu europskih zemalja, što je pokazatelj očuvanosti vrsta i staništa kao i hranidbenih lanaca, te kopnenih i vodenih ekosustava. Danas kada čovjek svojim razvojem i ekspanzijom ugrožava opstanak mnogih vrsta i staništa zanimljivo je da su mnoge populacije opstale u urbanim područjima i prisutne su u našoj svakodnevnici i neposrednoj blizini. U Panonskoj nizini s istaknutim brdskim područjima svaki novi podatak o bogatstvu života bitno pridonosi saznanju o vrijednostima i stanju očuvanosti.

U ostvarenju ovog zanimljivog i značajnog kataloškog projekta autor nas ugodno iznenađuje novim saznanjima o bioraznolikosti jednog naizgled ništa posebnog gradskog područja i donosi podatke o ugroženim, rijetkim i zaštićenim vrstama unatoč prostoru koji bi zbog prisutnosti čovjeka trebao prednjačiti degradacijom, fragmentacijom staništa, uporabom pesticida, onečišćenjem.

Spontano i slučajno, jedan je znatiželjnik u svome vrtu iz zabave fotografirao krasnog leptira, pa još jednog i priča je krenula. Nije bilo odustajanja. Uključila se i struka. I evo nam ispričana priča najvećeg požeškog zaljubljenika u leptire, Gorana Letića. Svi leptiri prikazani su biološkim i ekološkim opisom te slikama koje govore više od riječi. Po stručnim i estetskim kriterijima po prvi puta se predstavlja neočekivano bogata zbirka faune leptira požeškog kraja.

Nadamo se da će ova knjižica potaći nekog od čitatelja da nastavi otkrivanje velikog carstva kukaca u čijem okruženju živimo.

dr.sc. Ivica Samardić
Ravnatelj Javne ustanove za upravljanje
zaštićenim područjem Požeško-slavonske županije

ZAŠTO UOPĆE UZETI OVU KNJIŽICU U RUKE?

Zato što će vam život postati bogatiji ne od ove knjige, nego od pogleda kroz vrata koja će vam ove stranice odškrinuti. Na vama je samo da zavirite u taj, oku ugodni i umu zanimljivi svijet skriven svuda oko nas.

ŠTO JE U NJOJ?

U ovoj knjižici spomenut će se osamdesetak vrsta danjih leptira koje je moguće sresti prilikom šetnji požeškim krajem, ili kako rekoše Rimljani „Zlatnom dolinom“ (iznad 40% od ukupnog broja vrsta danjih leptira zabilježenih u Hrvatskoj). Naime, tijekom petogodišnjeg razdoblja (od 2009. do 2013. godine) na lokalitetima duž zapadnih rubova grada Požege te na području sela Donji Emovci i Emovački Lug snimljena je čak 81 vrsta leptira. Neke od ovih vrsta ovdje neće biti posebno prikazane fotografijama jer su vizualno slične onima koje će biti prikazane i sistematizirane, ali će biti spomenute u tekstu uz fotografije obrađenih vrsta. Jezgru ove knjižice čine fotografije i podaci koji obuhvaćaju latinski i hrvatski naziv porodice i vrste, opis, veličinu u milimetrima, vrijeme leta, opis staništa, način prezimljavanja i poneku zanimljivost vezanu za vrstu.

KAKO KORISTITI OVU KNJIŽICU?

Budući da u današnje vrijeme knjiga kao medij teško može ponuditi brzinu pristupa podacima i prilagodbu njihove organizacije poput interneta i računalnih alata, ova knjižica vam neće niti nuditi hrpe informacija koje se ionako ne mogu upamtiti u prvom dodiru s temom. Ona je zamišljena poput prijatelja koji će vas provesti novim gradom, pokazati vam neke njegove zanimljivosti, najbolje restorane, vidikovce i slično, pa ukoliko vaše zanimanje naraste, znat ćete što treba tražiti. A gdje? Kao što je već spomenuto, u današnje vrijeme internetom kola izobilje informacija, samo posegnite i uzmite koliko i što vam srce želi. Dobra strana ovog „papirnatog“ prijatelja jest da ga uvijek možete imati sa sobom, neće mu se istrošiti baterija, niti će se razbiti ako sjednete na nj ili ako vam ispadne, neće vam slati račune svaki mjesec niti dodatne zahtjeve, a možda se iznenadite koliko može proširiti vaš svijet. Ovo je vodič za leptire okolice Požege, no može se koristiti kao vizualni vodič za leptire većeg dijela kontinentalne Hrvatske.

LEPTIR, ŠTO TO UOPĆE ZNAČI?

Leptiri (Lepidoptera) su naziv dobili od dvije grčke riječi: *lepis*, što znači **ljuščica** i *pteron*, što znači **krilo**, koje opisuju građu najuočljivijeg dijela tijela u leptira - krila.

GDJE SU LEPTIRI U ŽIVOTINJSKOM SVIJETU?

Svi znamo da su leptiri životinje i nekakvi kukci. Pogledajmo onda gdje se u sustavu životinjskoga svijeta nalazi jedan leptir, npr. ljepokrili admiral.

KLASIFIKACIJA - RASPORED		PRIPADNOST	
kingdom	carstvo	Animalia	životinje
phylum	koljeno	Arthropoda	člankonošci
class	razred	Insecta	kukci
order	red	Lepidoptera	leptiri
family	porodica	Nymphalidae	šarenci
genus	rod	<i>Vanessa</i>	admirali
species	vrsta	<i>atalanta</i>	ljepokrili admiral

Dakle, **ljepokrili admiral** (*Vanessa atalanta*) je pripadnik **životinjskog carstva** (Animalia), **koljena člankonožaca** (Arthropoda), **razreda kukaca** (Insecta), **reda leptira** (Lepidoptera), **porodice šarenaca** (Nymphalidae), **roda admirala** (*Vanessa*), **vrste ljepokrili admiral** (*atalanta*).

OD KADA SU NA ZEMLJI?

Uvjeti života pogodni za leptire na Zemlji su se pojavili prije otprilike **300 milijuna godina**, krajem paleozoika, pa se pretpostavlja da su se leptiri počeli razvijati i evoluirati od toga doba. Procjenjuje se da je najstariji poznati fosil leptira *Archaeolepis mane* star oko **190 milijuna godina**, a pronađen je u pokrajini Dorset na jugozapadu Engleske. Fosilno su sačuvana krila navedene vrste, a na snimkama elektronskim mikroskopom jasno su vidljive paralelno poredane ljuščice i karakterističan uzorak nervature krila koji je zajednički s redom Trichoptera (Scoble, 1995).

OPĆENITO O LEPTIRIMA

U svijetu je u posljednjih 200-tinjak godina proučavanja prepoznato oko **255 000 - 265 000 vrsta leptira u preko 126 porodica**.

Usporedimo li broj zabilježenih vrsta i površinu Hrvatske sa Srednjom Europom, možemo reći da je broj vrsta u Hrvatskoj velik. U srednjoeuropskom području zabilježeno je oko 4 000 vrsta leptira, a u **Hrvatskoj je do sada zabilježeno gotovo 4 000 vrsta**, od čega 196 vrsta danjih (Šašić & Mihoci, 2011; Koren & Črne, 2012).

Iako smo navikli leptire dijeliti na danje i noćne, to je zapravo tek „priručna“ podjela. Primjerice postoje vrste koje su pripadnice „noćnih porodica“, ali su zapravo aktivne samo danju ili noću.

Postoji više podjela leptira:

- prema načinu na koji su im spojena prednja i stražnja krila tijekom leta dijele se na **Jugatae** (spojena izbočinom prednjih krila) i **Frenatae** (spojena aparatom na stražnjim krilima). Jugatae obuhvaćaju najranije i najje-

dnostavnije porodice (većinom Microlepidoptera), dok u Frenatae spadaju ostale porodice noćnih i danjih leptira.

- prema rasporedu i broju rebara na krilima: **Homoneura** (podjednak izgled prednjih i stražnjih krila i podjednak broj rebara) i **Heteroneura** (različit oblik i broj rebara),
- prema broju spolnih otvora ženki: **Monotrysia** (jedan spolni otvor) ili **Ditrysia** (dva spolna otvora),
- prema veličini: **Macrolepidoptera** (veliki danji i noćni leptiri) i **Microlepidoptera** (mali noćni leptiri),

međutim, ova knjižica zadovoljit će se tek sistematizacijom leptira u okviru porodica.

Leptiri nastanjuju sve kontinente na Zemlji izuzev Antartike, a mogu se naći od razine mora pa do nadmorskih visina daleko iznad 2 000 metara. Budući da su to organizmi čija temperatura tijela ovisi o okolini, najveći broj vrsta zabilježen je u toplim područjima našeg planeta. Staništa leptira su također vrlo različita od vrste do vrste. Od suhih, gotovo pustinskih, travnatih, grmolikih, šumskih (što bjelogoričnih, što crnogoričnih, močvarnih, kamenitih, pa do kultiviranih i urbanih okružja).

GRAĐA I TEMELJNE ZNAČAJKE LEPTIRA

Leptiri, poput ostalih kukaca, imaju egzoskelet (vanjski „kostur“), omotač (čiji je glavni sastojak hitin) koji njihovom tijelu daje stabilnost (kao kostur kralježnjacima). Lako ih razlikujemo od ostalih kukaca prvenstveno po dva para uglavnom velikih i

šarenih krila. Tijelo leptira čine **glava, prsa i zadak**.

Na glavi leptiri imaju **ticala**, koja mogu biti opremljena različitim osjetilima (njuha, orijentacije, ravnoteže, opipa) i koja mogu biti različitih oblika (nitasta sa ili bez zadebljanja na kraju, nazubljena, perolika i dr.), **polukuglaste fasetirane (složene) oči**, neke vrste i po **dva jednostavna oka**, te sisalo (usni aparat) različite dužine (u nekih vrsta i do 8 cm), koje je savijeno poput opruge kada se leptir ne hrani. Nekim vrstama sisalo je zakržljalo pa se i ne hrane.

Na drugom i trećem kolutiću **prsa** postoji prednji i stražnji par krila, dok odozdo na svakom od tri kolutića (prothorax, mesothorax i metathorax) postoji po par nogu, ukupno tri para. Kolutići prsa uglavnom su stopljeni. Prednja i stražnja krila pokreću se istodobno jer su povezana kvačicom koju zovemo frenulum. Pokrivena su, kao i ostatak tijela, ljuščicama koje su sitnim dlačicama pričvršćene na površinu tijela i složene poput crijeva na krovu. **Krila leptira** mogu biti različitih oblika, prednja su najčešće veća.

Na zatku, koji se sastoji od 7 - 10 kolutića, smješteni su spolni i izmetni otvori te bočno uzdušnice (traheje) kroz koje leptir diše.

S obzirom na spol, leptiri se mogu vidljivo razlikovati veličinom i bojom (spolno dvoličje), ali se isto tako bojom i veličinom mogu značajno razlikovati i različite generacije unutar iste vrste (sezonsko dvoličje).

Hrane se najčešće nektarom, ali se rijetko na njihovom jelovniku nađu pelud, voda i minerali. Postoje i neke

vrste koje se u odraslom razdoblju životnog ciklusa (imago) uopće ne hrane nego žive od rezervi koje su nataložile još kao gusjenice. Stoga u toj fazi žive samo po nekoliko sati.

Komunikacija među leptirima je isključivo kemijska - spolnim hormonima - feromonima.

Leptiri, ovisno o vrsti, **prezimljavaju na više načina**: u stadiju **jajašca, kukuljice, gusjenice, ali i kao odrasli leptiri**. Neke od vrsta koje obuhvaća i ova knjižica su **migracijske vrste**, pa prezimljuju u toplijim krajevima udaljenima i po više od 1000 kilometara.

ŽIVOTNI CIKLUS

Leptir tijekom svog razvoja od jajašca do odraslog oblika prolazi kroz **potpunu preobrazbu (metamorfozu)**. Nakon oplodnje ženka (ovisno o vrsti) polaže od svega nekoliko pa do tisuću **jajašaca** na odgovarajuću biljnu vrstu. Kod nekih je vrsta leptira **razvoj moguć i iz neoplođenih jajašaca (partenogeneza)**. Ženke jajašca odlažu na biljke kojima će se gusjenice hraniti. Gusjenice nekih vrsta hrane se samo jednom biljnom vrstom (monofagi), nekima je na jelovniku nekoliko vrsta biljaka (oligofagi), druge se hrane drvenastim dijelovima biljke (ksilofagi), a postoje i vrste koje se hrane različitim dijelovima biljaka više vrsta (polifagi). Uvriježeno je mišljenje stručnjaka da određena vrsta leptira ne može opstati na području na kojemu nema biljaka kojima se hrane njene gusjenice.

Tijelo **gusjenice** je duguljasto, okruglastog je presjeka i podijeljeno u kolutiće - članke. Glavom dominira usni aparat i 4 - 6 jednostavnih očiju. Na prs-

nom dijelu tijela gusjenica ima 3 para nogu i 5 pari lažnih nogu – panožica od kojih se 4 para nalaze na zatku, a 1 na posljednjem članku zatka. Panožice gusjenici služe za pričvršćivanje na podlogu. Tijelo gusjenice može biti golo ili obraslo dlačicama, bodljama ili različitim izraslinama. Gusjenice nekih vrsta leptira gotovo cijelo svoje razdoblje životnog ciklusa prožive ispod površine tla u simbiozi s određenim vrstama mravi. Vanjska „hitinska kožica“ gusjenice ne raste zajedno s njom te se tijekom svojeg razvojnog stadija **gusjenica presvlači 4 - 6 puta**. Neke vrste kod svakog presvlačenja mijenjaju oblik, građu i boje svoje „kožice“.

Na kraju svog stadija gusjenica se začahuri pa sljedeći stadij razvoja zovemo **kukuljicom**. Kukuljice mogu biti **bačvaste** – bačvastog oblika, položene na biljku, na tlu ili u zemlji; zatim **pasanice** – opasane jednom niti po sredini tijela uz podlogu i učvršćene na zatku; te **strmoglavke** – učvršćene samo na zatku, obješene glavom na dolje. Kukuljice se izvana najčešće ne doimaju živim stvorom, no unutar njih se odvija prava drama. Organi gusjenice se razgrađuju, a izgrađuju se organi leptira. Po završetku ove faze razvoja iz kukuljice izlazi leptir koji širi i suši svoja krila nakon čega je spreman za let. Neke kukuljice svoju preobrazbu završavaju pod zemljom pa leptir izlazi ispod površine tla (vrste roda *Phengaris*).

Posljednja faza u životu leptira, **odrasli leptir (imago)**, traje najčešće nekoliko mjeseci, iako ima i onih vrsta koje **žive samo nekoliko sati**, ali i onih koji **žive i čitavu godinu** poput, primjerice, običnog žučka.

ZAŠTO SU LEPTIRI UOPĆE VAŽNI?

Iz filozofsko matematičkog kuta gledanja na stvari, mogli bismo reći da je u usporedbi sa svemirom **leptir jednako važan koliko i čovjek**, baš kao što je skup brojeva od jedan do beskonačno jednako velik kao i skup brojeva od milijardu do beskonačno, ali mi ćemo reći da su leptiri važni jer već milijunima godina imaju svoju ulogu u ekosustavu našeg planeta.

U općem kruženju tvari, kao **dio prehrambenog lanca**, leptir je hrana jednim životnim oblicima, dok se drugim životnim oblicima i sam hrani te im omogućava razmnožavanje i opstanak. Ptice, mali sisavci i gmazovi te čak i drugi kukci ih jedu u različitim razvojnim stadijima (jajašce, gusjenica, kukuljica, odrasli leptir), dok veliki dio biljaka (koje su i same važan dio prehrambenog lanca) ovisi o oprašivanju koje između ostalih životnih oblika provode i leptiri. Dakle leptir (tijekom svih svojih razvojnih stadija) doprinosi ravnoteži ekosustava

(koji u ravnoteži jedino i mogu postojati) time što **jede, oprašuje i biva pojeđen**.

PRIRODNI NEPRIJATELJI

Negativan utjecaj čovjeka na sav živi, ali i neživi svijet našega planeta izvire iz akutnosti njegova djelovanja (brzina i žestina) nasuprot polaganom i stupnjevitom razvoju života te iz nerazumijevanja vlastitog djelovanja nasuprot prirodnim zakonima na kojima je život utemeljen. Ostali prirodni neprijatelji leptira su **regulatori njihove brojnosti, a time i ekosustava** i kao takvi su potrebni u općem kruženju tvari. Leptiri postaju žrtve svojih prirodnih predatora u svim fazama svoga razvoja i to kao ulov **grabežljivaca (ptice, mali sisavci** među kojima se posebno ističu predatori noćnih vrsta leptira - **šišmiši** te **gmazovi**), kao **hrana parazita (ličinke muha, ose najeznice)** i kao **dom nametnicima (mikroorganizmi uzročnici bolesti, micelij nekih gljivica)**.

Iako teško oštećen napadom predatora ili lošim vremenskim prilikama, ovaj leptir još je uvijek sposoban letjeti.

POPIS VRSTA I PORODICA

Vrste i porodice kojima pripadaju prikazane su tablicom na temelju sistematske raspodjele preuzete iz Šašić i Mihoci (2011).

Od 81 vrste leptira koje su zabilježene na području nazvanom TerraPapilonia 6 vrsta je strogo zaštićeno u Hrvatskoj.

uk. br.	LATINSKI NAZIV	HRVATSKI NAZIV	br. po.
I.	Hesperiidae	debeloglavci	I.
1.	<i>Erynnis tages</i>	tamni debeloglavac	1.
2.	^x <i>Carcharodus alceae</i>	sljezov debeloglavac	2.
3.	<i>Carcharodus floccifer</i>	Zellerov debeloglavac	3.
4.	^x <i>Pyrgus malvae</i>	sijedi debeloglavac	4.
5.	<i>Pyrgus armoricanus</i>	zujavac	5.
6.	<i>Heteropterus morpheus</i>	močvarni debeloglavac	6.
7.	<i>Carterocephalus palaemon</i>	žutopjegi debeloglavac	7.
8.	<i>Thymelicus lineola</i>	smeđi debeloglavac	8.
9.	^x <i>Thymelicus sylvestris</i>	srebreni debeloglavac	9.
10.	<i>Ochlodes sylvanus</i>	šareni debeloglavac	10.
II.	Papilionidae	lastinrepci	II.
11.	<i>Zerynthia polyxena</i>	uskršnji leptir	1.
12.	<i>Parnassius mnemosyne</i>	crni apolon	2.
13.	<i>Iphioides podalirius</i>	prugasto jedarce	3.
14.	<i>Papilio machaon</i>	lastin rep	4.

Kazalo pojmova:

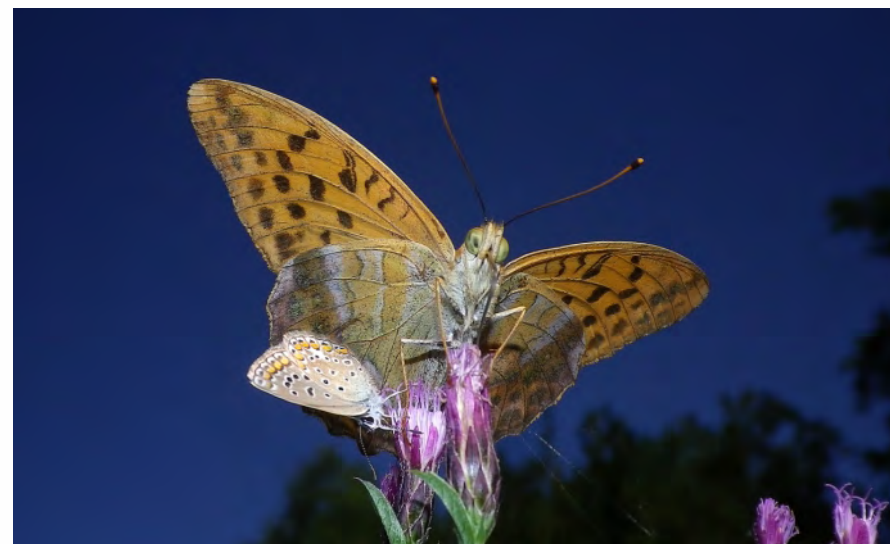
- uk.br. – ukupni redni broj vrste u popisu leptira
- LATINSKI NAZIV – znanstveni naziv vrste i porodice
- HRVATSKI NAZIV – narodni naziv vrste i porodice
- br. po. – redni broj vrste u okviru pojedine porodice
- rimski broj – redni broj porodice u popisu porodica
- crna polja – nazivi porodica
- bijela polja – nazivi vrsta
- siva polja – strogo zaštićena vrsta u Hrvatskoj
- x - vrsta nije prikazana fotografijom niti posebno obrađena podacima nego se samo spominje kao slična vrsta iako jest zabilježena na području požeškog kraja

uk. br.	LATINSKI NAZIV	HRVATSKI NAZIV	br. po.
III.	Pieridae	bijelci	III.
15.	<i>Leptidea sinapis</i>	goruščin bijelac	1.
16.	<i>Anthocharis cardamines</i>	zorica	2.
17.	<i>Pieris brassicae</i>	kupusov bijelac	3.
18.	^x <i>Pieris rapae</i>	repičin bijelac	4.
19.	<i>Pieris napi</i>	crnožili bijelac	5.
20.	<i>Pontia daplidice</i>	zeleni bijelac	6.
21.	^x <i>Colias erate</i>	limunasti poštar	7.
22.	<i>Colias crocea</i>	obični poštar	8.
23.	^x <i>Colias hyale</i>	zagasiti poštar	9.
24.	^x <i>Colias alfacariensis</i>	zlatni poštar	10.
25.	<i>Gonepteryx rhamni</i>	žućak	11.
IV.	Riodinidae	pirgavci	IV.
26.	<i>Hamearis lucina</i>	smeđi pirgavac	1.
V.	Lycaenidae	plavci	V.
27.	<i>Lycaena phlaeas</i>	mali vatreni plavac	1.
28.	<i>Lycaena dispar</i>	kiseličin vatreni plavac	2.
29.	<i>Lycaena tityrus</i>	točkasti vatreni plavac	3.
30.	^x <i>Lycaena hippothoe</i>	bjelooki vatreni plavac	4.
31.	<i>Callophrys rubi</i>	zeleni kupinar	5.
32.	<i>Satyrium w-album</i>	brijestov repić	6.
33.	^x <i>Satyrium acaciae</i>	bagremov repić	7.
34.	<i>Cupido argiades</i>	kratkorepi strjeličar	8.
35.	^x <i>Cupido decoloratus</i>	vijin strjeličar	9.
36.	^x <i>Cupido alcetas</i>	grašarov strjeličar	10.
37.	^x <i>Celastrina argiolus</i>	vrijeskov plavac	11.
38.	<i>Glaucopsyche alexis</i>	zelenokrili plavac	12.
39.	<i>Phengaris arion</i>	timijanov plavac	13.
40.	<i>Plebejus argus</i>	trnonogi plavac	14.
41.	^x <i>Plebejus idas</i>	glatkonogi plavac	15.
42.	^x <i>Plebejus argyrognomon</i>	sjajni plavac	16.
43.	^x <i>Aricia agestis</i>	obični mrki plavac	17.

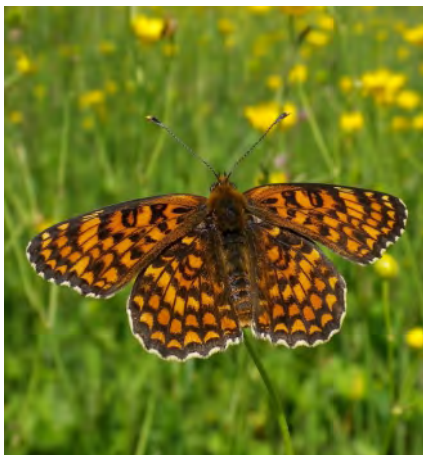

uk. br.	LATINSKI NAZIV	HRVATSKI NAZIV	br. po.
44.	<i>Cyaniris semiargus</i>	djetelinin plavac	18.
45.	<i>Polyommatus icarus</i>	obični plavac	19.
VI.	Nymphalidae	šarenici	VI.
46.	<i>Argynnis paphia</i>	zelena sedefica	1.
47.	<i>Issoria lathonia</i>	obična sedefica	2.
48.	^x <i>Brenthis ino</i>	končarin šarenac	3.
49.	<i>Brenthis daphne</i>	kupinin šarenac	4.
50.	<i>Brenthis hecate</i>	dvotočkasti šarenac	5.
51.	^x <i>Boloria euphrosyne</i>	proljetni šarenac	6.
52.	<i>Boloria dia</i>	tkalčev šarenac	7.
53.	<i>Vanessa atalanta</i>	ljepokrili admiral	8.
54.	<i>Vanessa cardui</i>	stričkovac	9.
55.	<i>Aglais io</i>	danje paunče	10.
56.	<i>Aglais urticae</i>	koprivina riđa	11.
57.	<i>Polygonia c-album</i>	kontinentalna riđa	12.
58.	<i>Araschnia levana</i>	šumska riđa	13.
59.	<i>Nymphalis antiopa</i>	mrtvački plašt	14.
60.	^x <i>Nymphalis polychloros</i>	smeđonoga riđa	15.
61.	<i>Euphydryas aurinia</i>	močvarna riđa	16.
62.	<i>Melitaea phoebe</i>	zečinina riđa	17.
63.	^x <i>Melitaea britomartis</i>	Assmanova riđa	18.
64.	<i>Melitaea didyma</i>	crvena riđa	19.
65.	^x <i>Melitaea diamina</i>	mrka riđa	20.
66.	^x <i>Melitaea athalia</i>	obična riđa	21.
67.	<i>Neptis sappho</i>	mala zebra	22.
68.	^x <i>Neptis rivularis</i>	velika zebra	23.
69.	<i>Apatura ilia</i>	mala preljevalica	24.
70.	<i>Apatura iris</i>	velika preljevalica	25.
71.	<i>Pararge aegeria</i>	lugar	26.
72.	<i>Lasiommata megera</i>	mali pjegavac	27.
73.	<i>Coenonympha arcania</i>	bjelokrili okaš	28.

uk. br.	LATINSKI NAZIV	HRVATSKI NAZIV	br. po.
74.	<i>Coenonympha glycerion</i>	srebrnorubi okaš	29.
75.	^x <i>Coenonympha pamphilus</i>	obični okaš	30.
76.	<i>Pyronia tithonus</i>	obični vratar	31.
77.	<i>Aphantopus hyperantus</i>	zlatni okaš	32.
78.	<i>Maniola jurtina</i>	veliko volovsko oko	33.
79.	<i>Melanargia galathea</i>	šahovnica	34.
80.	<i>Minois dryas</i>	modrooki okaš	35.
81.	<i>Brintesia circe</i>	bijeli šumski vratar	36.

Iako veći leptir na slici (*Argynnis paphia*, zelena sedefica, mužjak) ne pripada najvećoj vrsti požeškog kraja, kao što niti manji leptir (*Polyommatus icarus*, obični plavac, ženka) ne pripada najmanjoj, razlika u veličini je očigledna.

ZA ONE KOJI ŽELE ZNATI VIŠE

Osim što daju boju, šare i sjaj krilima leptira, ljuščice mogu imati i različite druge funkcije kao osjetilo (osjetne ljuščice), za primanje podražaja i ishlapljivanje mirisnih tvari. Ljuščice su zapravo samo spljoštene i raširene dlačice koje su tankom drškom utaknute u kožu.

Neke gusjenice imaju otrovne dlačice.

Dlačna stanica koja je proizvela dlačicu postane žljezdana stanica koja izlučuje otrovnu tvar. Kod nekih gusjenica otrovne su dlačice pri dnu proširene u mjehurić za spremanje otrovne izlučine.

Leptiri i gusjenice mogu imati zaštitnu (kriptičnu) obojenost zahvaljujući kojom se mogu toliko stopiti s okolinom da se pri mirovanju jedva mogu primjetiti. Neki tropski leptiri su neugodna okusa i to predatorima objavljuju svojom upozoravajućom (aposemantičkom) obojenošću i stoga ih druge vrste leptira oponašaju kako bi se zaštitile, ne samo bojom, nego i u rezu krila te polaganom letu.

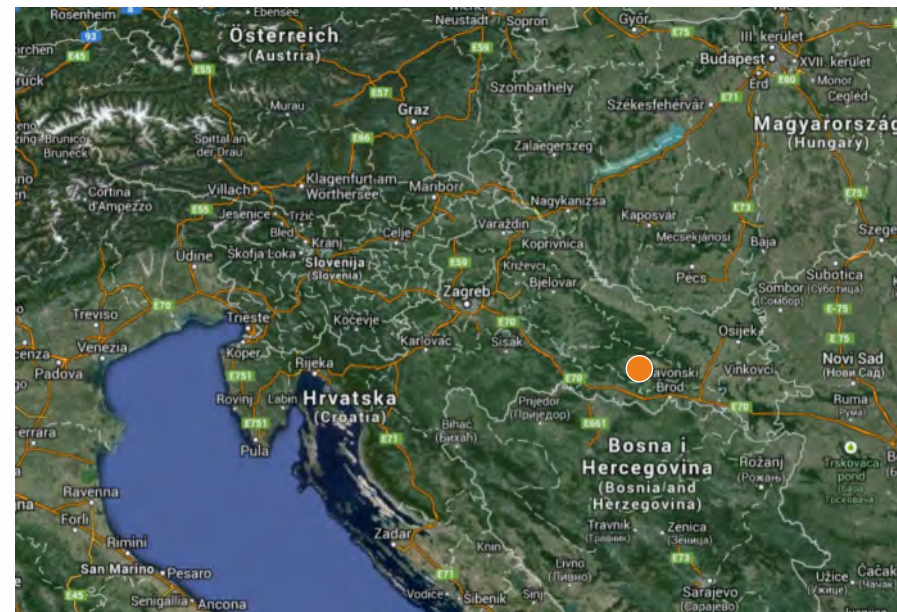
Leptiri imaju mirisne žlijezde, a najčešće ih u okviru vrste ima samo jedan spol i to u svrhu privlačenja drugog spola. Skupljene su u mirisne pjegice na krilima ili u mirisne četkice na nogama. Mirisna izlučina izlazi iz žlijezda na šupljikave ljuščice gdje ishlapljuje.

Danji leptiri imaju veće oči od noćnih pa zato i bolje vide od njih, stoga su im potrebna i manja ticala s osjetilima za miris. Noćni leptiri imaju slabije razvijene oči, ali zato imaju veća ticala.

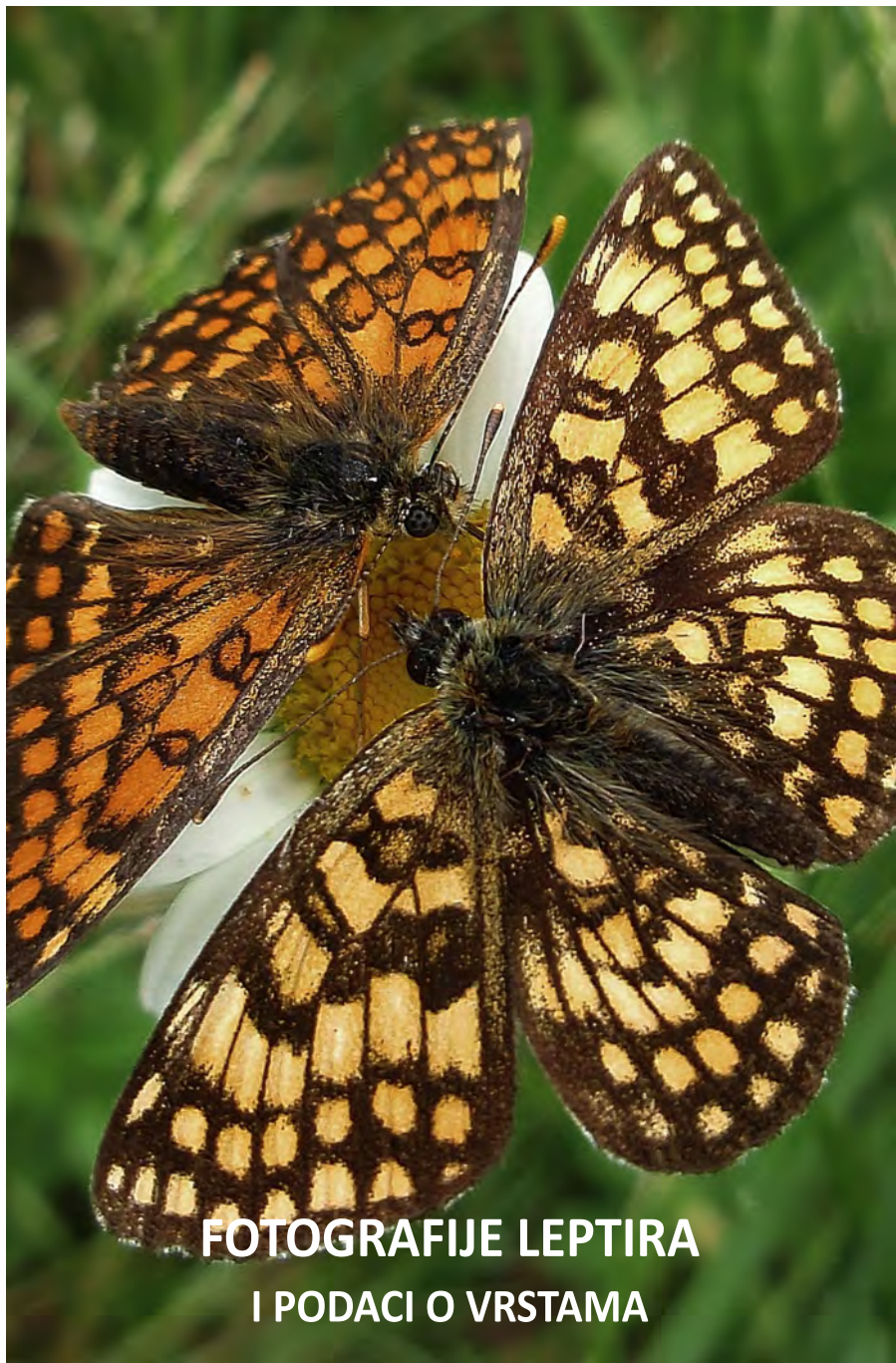
Leptiri koji jajašca polažu u jesen na listopadno drveće ne čine to na lišće jer „znaju“ da će ono poslije otpasti, nego na koru ili na grančice.

Neke vrste leptira su toliko slične da se mogu raspoznati samo po muškim spolnim privjescima, dok je ženke nemoguće vizualno razlikovati, osim ako ih nađemo pri parenju ili ih uzgojimo iz istog legla. U takvim slučajevima danas u pomoć možemo pozvati genetiku.

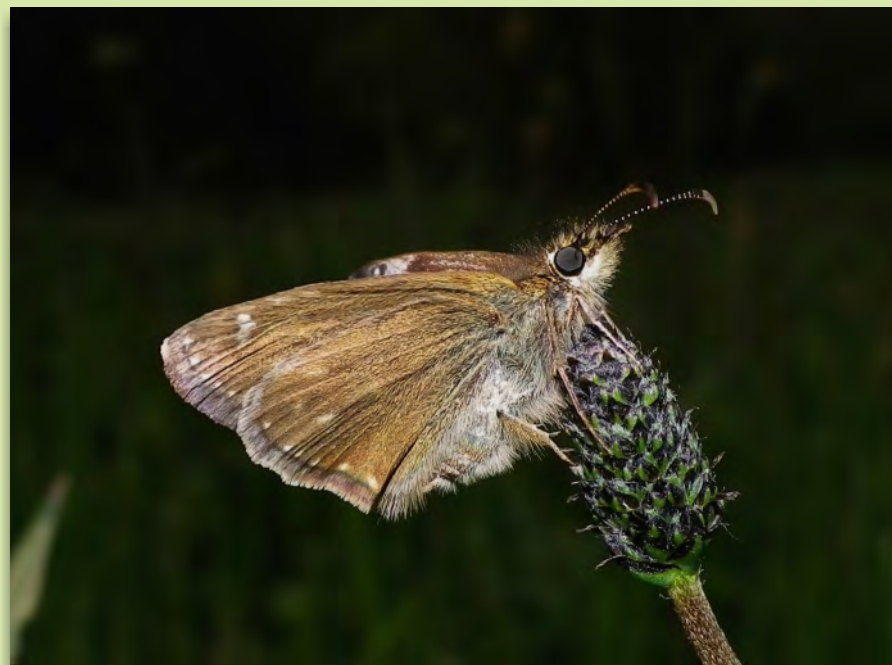
GDJE JE TERRA PAPILONIA?

Na ovoj maloj površini zastupljeni su različiti tipovi staništa: suhe livade i travnjaci, vlažne livade i travnjaci, voćnjaci i vrtovi, grmoviti tereni i šikare, šume i šumski rubovi, proplanci, obale Orjava i ribnjaka (Emovački Lug).

**FOTOGRAFIJE LEPTIRA
I PODACI O VRSTAMA**

LATINSKI NAZIV	<i>Erynnis tages</i> (Linnaeus, 1758)
PORODICA	HESPERIIDAE / DEBELOGLAVCI
HRVATSKI NAZIV	TAMNI DEBELOGLAVAC
RASPON KRILA	25 - 30 mm
VRIJEME LETA	4. - 5. mjesec u jednoj, rjeđe i 7. - 8. mjesec u drugoj generaciji
STANIŠTE	šikare, livade i travnjaci do 2 000 m visine
PREZIMLJAVANJE	kao gusjenica
ZANIMLJIVOSTI	Razliku između ženke (sl. 1) i mužjaka (sl. 2) najlakše je uočiti po izražajnosti bijelih mrlja na gornjoj strani prednjeg para krila. One su kod ženke izraženije.

LATINSKI NAZIV	<i>Carcharodus flocciferus</i> (Zeller, 1847)
PORODICA	HESPERIIDAE / DEBELOGLAVCI
HRVATSKI NAZIV	ZELLEROV DEBELOGLAVAC
RASPON KRILA	25 - 35 mm
VRJEME LETA	5. - 6. i 7. - 8. mjesec u dvije generacije
STANIŠTE	vlažne cvjetne livade i pašnjaci
PREZIMLJAVANJE	kao gusjenica
SLIČNE VRSTE	Slična vrsta požeškog kraja je <i>Carcharodus alcaeae</i> koja se od vrste <i>C. flocciferus</i> najlakše razlikuje po nijansama boja ljuščica s gornje strane krila.

LATINSKI NAZIV	<i>Pyrgus armoricanus</i> (Oberthür, 1910)
PORODICA	HESPERIIDAE / DEBELOGLAVCI
HRVATSKI NAZIV	ZUJAVAC
RASPON KRILA	25 - 30 mm
VRIJEME LETA	5. - 6. i 7. - 9. mjesec u dvije generacije, u hladnijim predjelima u jednoj
STANIŠTE	rubovi polja, travnati i pjeskoviti tereni
PREZIMLJAVANJE	kao gusjenica
SLIČNE VRSTE	Slična vrsta požeškog kraja je <i>Pyrgus malvae</i> koja se od vrste <i>P. armoricanus</i> najlakše razlikuje po nijansi osnovne boje i većim bijelim mrljama na gornjoj strani krila.

LATINSKI NAZIV	<i>Heteropterus morpheus</i> (Pallas, 1771)
PORODICA	HESPERIIDAE / DEBELOGLAVCI
HRVATSKI NAZIV	MOČVARNI DEBELOGLAVAC
RASPON KRILA	35 - 40 mm
VRIJEME LETA	5. - 6. mjesec u jednoj generaciji
STANIŠTE	vlažne livade i šikare uz vodene površine, vlažni proplanci i šumski rubovi
PREZIMLJAVANJE	kao gusjenica

LATINSKI NAZIV	<i>Carterocephalus palaemon</i> (Pallas, 1771)
PORODICA	HESPERIIDAE / DEBELOGLAVCI
HRVATSKI NAZIV	ŽUTOPIJEGI DEBELOGLAVAC
RASPON KRILA	25 - 30 mm
VRIJEME LETA	5. - 7. mjesec u jednoj generaciji
STANIŠTE	travnjaci uz rub šume, šumske čistine i grmovite površine
PREZIMLJAVANJE	kao gusjenica

LATINSKI NAZIV	<i>Thymelicus lineola</i> (Ochsenheimer, 1808)
PORODICA	HESPERIIDAE / DEBELOGLAVCI
HRVATSKI NAZIV	SMEĐI DEBELOGLAVAC
RASPON KRILA	25 - 30 mm
VRIJEME LETA	6. - 9. mjesec u jednoj generaciji
STANIŠTE	travnjaci i livade, rubovi šuma, šumske čistine, uz rubove seoskih cesta
PREZIMLJAVANJE	kao gusjenica
SLIČNE VRSTE	Slična vrsta požeškog kraja je <i>Thymelicus sylvestris</i> koja se od vrste <i>T. lineola</i> najlakše razlikuje po obojenosti ticala. Vrsta <i>T. lineola</i> ima crne vrhove antena.

LATINSKI NAZIV	<i>Ochlodes sylvanus</i> (Esper, 1777)
PORODICA	HESPERIIDAE / DEBELOGLAVCI
HRVATSKI NAZIV	ŠARENI DEBELOGLAVAC
RASPON KRILA	30 - 35 mm
VRIJEME LETA	5. - 8. mjesec u dvije ili tri generacije, sjeverno od Alpa u jednoj generaciji
STANIŠTE	otvoreni tereni do 2 000 metara visine
PREZIMLJAVANJE	kao gusjenica
ZANIMLJIVOSTI	Razliku između ženke (sl. 1) i mužjaka (sl. 2) najlakše je uočiti po tamnim mrljama (poput ožiljaka) na gornjoj strani prednjeg para krila mužjaka, a koje nedostaju kod ženke.

LATINSKI NAZIV	<i>Zerynthia polyxena</i> (Denis & Schiffermüller, 1775)
PORODICA	PAPILIONIDAE / LASTINREPCI
HRVATSKI NAZIV	USKRŠNJI LEPTIR
RASPON KRILA	45 - 60 mm
VRIJEME LETA	od 4. do početka 6. mjeseca u jednoj generaciji
STANIŠTE	dolinski i gorski travnjaci, rubovi šuma i šikara
PREZIMLJAVANJE	kao kukuljica
ZANIMLJIVOSTI	Strogo zaštićena vrsta. Ime duguje uzorcima uskrсне pisanice na rubovima krila. Razlike u intenzitetu boja (sl. 1 i sl. 2) su varijacije koje se ne odnose na spol.

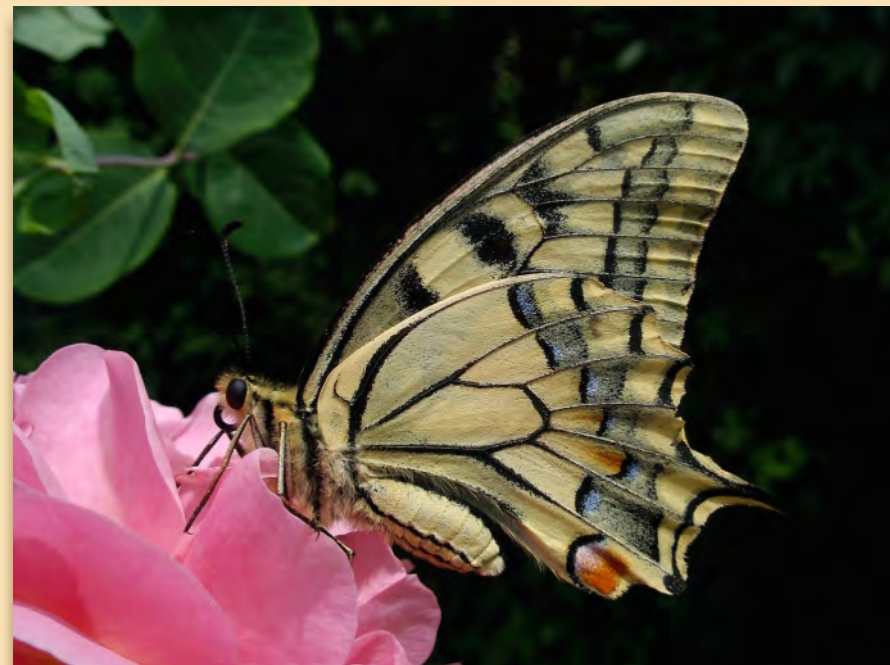
Stanište na kojemu je snimljen veliki broj od osamdesetak zabilježenih vrsta na području požeškog kraja od Donjih Emovaca do Emovačkog Luga.

LATINSKI NAZIV	<i>Parnassius mnemosyne</i> (Linnaeus, 1758)
PORODICA	PAPILIONIDAE / LASTINREPCI
HRVATSKI NAZIV	CRNI APOLON
RASPON KRILA	65 - 70 mm
VRIJEME LETA	od početka 5. do početka 6. mjeseca u jednoj generaciji
STANIŠTE	rijetke listopadne šume i šumski proplanci
PREZIMLJAVANJE	kao jajašce
ZANIMLJIVOSTI	Strogo zaštićena vrsta. Iako je na prvi pogled sličan bijelcima, izražene crne žile i karakteristične crne mrlje s gornje strane krila jasno ga razlikuju od njih.

LATINSKI NAZIV	<i>Iphiclides podalirius</i> (Linnaeus, 1758)
PORODICA	PAPILIONIDAE / LASTINREPCI
HRVATSKI NAZIV	PRUGASTO JEDARCE
RASPON KRILA	60 - 85 mm
VRIJEME LETA	4. - 6. i 7. - 8. mjesec u dvije generacije
STANIŠTE	rubovi šuma, šumske čistine i travnjaci od nizinskih do planinskih područja
PREZIMLJAVANJE	kao kukuljica
ZANIMLJIVOSTI	Naš najveći danji leptir.

LATINSKI NAZIV	<i>Papilio machaon</i> Linnaeus, 1758
PORODICA	PAPILIONIDAE / LASTINREPCI
HRVATSKI NAZIV	LASTIN REP
RASPON KRILA	55 - 80 mm
VRIJEME LETA	4. - 6. i 7. - 8. mjesec u dvije, ponekad i u tri generacije
STANIŠTE	rubovi šuma i šikara, travnjaci od nizinskih do najviših planinskih područja, okućnice i vrtovi
PREZIMLJAVANJE	kao kukuljica
ZANIMLJIVOSTI	Strogo zaštićena vrsta.

LATINSKI NAZIV	<i>Leptidea sinapis</i> (Linnaeus, 1758)
PORODICA	PIERIDAE / BIJELCI
HRVATSKI NAZIV	GORUŠIČIN BIJELAC
RASPON KRILA	40 - 50 mm
VRIJEME LETA	4. - 6., 7. - 8. i 9. - 10. mjesec u dvije do tri generacije
STANIŠTE	travnjaci, šumske čistine, rubovi šuma od nizinskih do planinskih područja
PREZIMLJAVANJE	kao kukuljica
ZANIMLJIVOSTI	Mušjak (sl. 1) se razlikuje od ženke (sl. 2) po bijelim mrljama na unutarnjoj strani vrha ticala. Kod ženki su te mrlje narančaste boje, što se prostim okom vrlo teško primjećuje.
SLIČNE VRSTE	Postoji slična vrsta, <i>Leptidea juvernica</i> , koja vjerojatno živi na ovom području, a razlikovati se može samo po genitalijama.

LATINSKI NAZIV	<i>Anthocharis cardamines</i> (Linnaeus, 1758)
PORODICA	PIERIDAE / BIJELCI
HRVATSKI NAZIV	ZORICA
RASPON KRILA	30 - 50 mm
VRIJEME LETA	3. - 6. mjesec u jednoj generaciji
STANIŠTE	travnjaci, krčevine, šikare, rubovi šuma i živice
PREZIMLJAVANJE	kao kukuljica, često i dvije zime
ZANIMLJIVOSTI	Ženka i mužjak jasno se razlikuju s obje strane prednjeg para krila, ženka (sl. 1 i lijeva strana, sl. 3) bez narančastih mrlja i mužjak s mrljama (sl. 2 i desna strana, sl. 3).

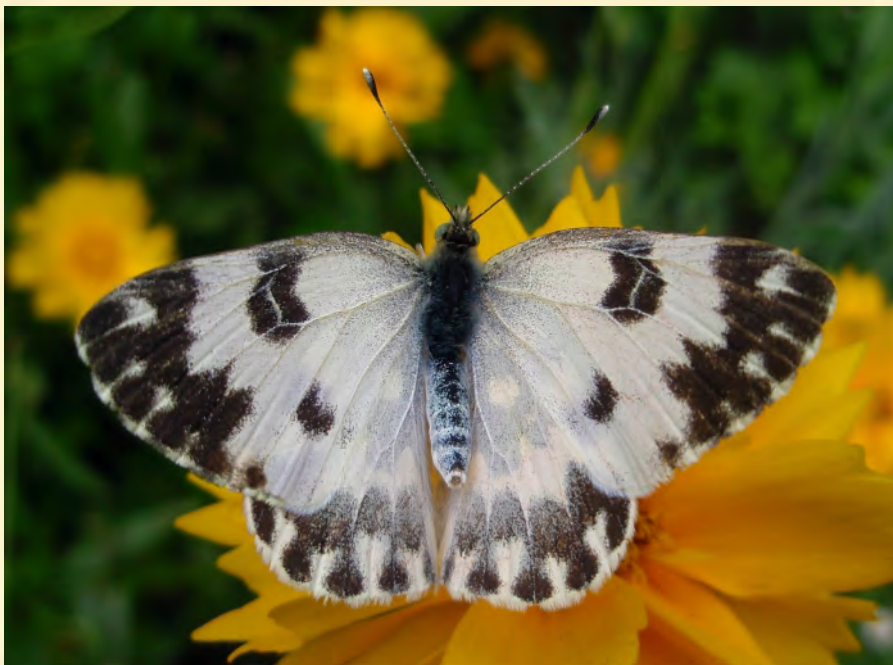

LATINSKI NAZIV	<i>Pieris brassicae</i> (Linnaeus, 1758)
PORODICA	PIERIDAE / BIJELCI
HRVATSKI NAZIV	KUPUSOV BIJELAC
RASPON KRILA	50 - 70 mm
VRIJEME LETA	4. - 7. i 7. - 10. mjesec u dvije do tri generacije
STANIŠTE	otvoreni tereni i travnjaci, od nizinskih do planinskih područja
PREZIMLJAVANJE	kao kukuljica
ZANIMLJIVOSTI	Ženka (sl. 1) i mužjak (sl. 2) se razlikuju po crnim mrljama na gornjoj strani prednjeg para krila.
SLIČNE VRSTE	Slične, iako puno manje vrste požeškog kraja su <i>Pieris rapae</i> i <i>Pieris mannii</i> , a najlakše se razlikuju po intenzitetu i po obliku crnog vršnog obojenja s gornje strane krila.

LATINSKI NAZIV	<i>Pieris napi</i> (Linnaeus, 1758)
PORODICA	PIERIDAE / BIJELCI
HRVATSKI NAZIV	CRNOŽILI BIJELAC
RASPON KRILA	40 - 50 mm
VRIJEME LETA	3. - 6. i 7. - 10. mjesec u dvije do tri generacije
STANIŠTE	travnjaci, otvoreni prostori, obradive površine
PREZIMLJAVANJE	kao kukuljica
ZANIMLJIVOSTI	Ženka (sl. 1) se od mužjaka (sl. 2) najlakše razlikuje po dodatnim tamnim mrljama te prugama duž krilnih žila na gornjoj strani prednjeg para krila.

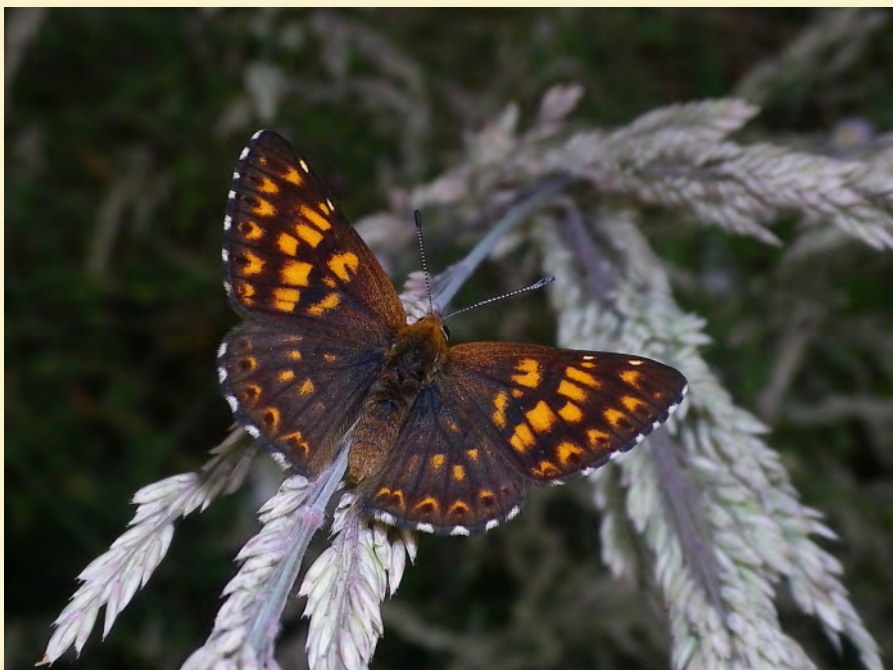
LATINSKI NAZIV	<i>Pontia daplidice</i> (Linnaeus, 1758)
PORODICA	PIERIDAE / BIJELCI
HRVATSKI NAZIV	ZELENI BIJELAC
RASPON KRILA	30 - 50 mm
VRIJEME LETA	4. - 6. i 6. - 9. mjesec u dvije do tri generacije
STANIŠTE	otvorene travnate i cvijetne livade te obradive površine
PREZIMLJAVANJE	kao kukuljica
ZANIMLJIVOSTI	Razlike između ženke (sl. 1) i mužjaka (sl. 2) jasno se vide na gornjoj strani krila. Ženka je upadljivo bogatija crnim mrljama na gornjoj strani prednjeg para krila.

LATINSKI NAZIV	<i>Colias crocea</i> (Linnaeus, 1758)
PORODICA	PIERIDAE / BIJELCI
HRVATSKI NAZIV	OBIČNI POŠTAR
RASPON KRILA	45 - 50 mm
VRIJEME LETA	5. - 7. i 7. - 9. mjesec u dvije ponekad i tri generacije
STANIŠTE	travnjaci od nizinskog do gorskog područja s mahunarkama
PREZIMLJAVANJE	selac, može prezimiti kao kukuljica
SLIČNE VRSTE	Slične vrste požeškog kraja su <i>Colias erate</i> , <i>Colias hyale</i> i <i>Colias alfacariensis</i> , a naoko se razlikuju po intenzitetu obojenosti i rasporedu tamnih šara na gornjoj strani krila. S obzirom da je kod ovih vrsta često odstupanje u obojenosti i rasporedu šara (polimorfizam), teško ih je razlikovati na ovaj način.

LATINSKI NAZIV	<i>Gonepteryx rhamni</i> (Linnaeus, 1758)
PORODICA	PIERIDAE / BIJELCI
HRVATSKI NAZIV	ŽUČAK
RASPON KRILA	50 - 60 mm
VRIJEME LETA	od 7. mjeseca (hibernacija od 10. do 3. mjeseca) do 6. mjeseca iduće godine u jednoj generaciji
STANIŠTE	rijetke šume i šikare te njihovi rubovi
PREZIMLJAVANJE	kao odrasli leptir
ZANIMLJIVOSTI	Živi najduže od svih leptira naših krajeva (do godinu dana).

LATINSKI NAZIV	<i>Hamearis lucina</i> (Linnaeus, 1758)
PORODICA	RIODINIDAE / PIRGAVCI
HRVATSKI NAZIV	SMEĐI PIRGAVAC
RASPON KRILA	30 - 37 mm
VRIJEME LETA	4. - 6. i 6. - 9. mjesec u dvije generacije
STANIŠTE	grmoviti tereni, svijetle šume i njihovi rubovi
PREZIMLJAVANJE	kao gusjenica
ZANIMLJIVOSTI	Jedini predstavnik pirgavaca u Europi. Razliku između ženke (sl. 1) i mužjaka (sl. 2) najlakše je uočiti po zasićenju tamnim tonovima gornjoj strani krila.

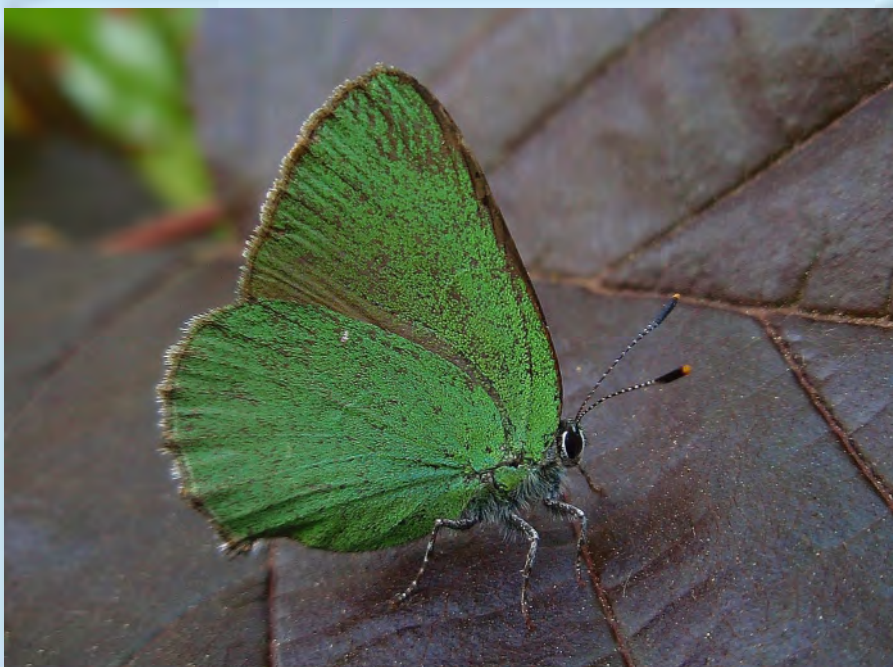
LATINSKI NAZIV	<i>Lycaena phlaeas</i> (Linnaeus, 1761)
PORODICA	LYCAENIDAE / PLAVCI
HRVATSKI NAZIV	MALI VATRENI PLAVAC
RASPON KRILA	20 - 30 mm
VRIJEME LETA	5. - 6. i 7. - 9. mjesec u dvije, u toplijim krajevima i u trećoj generaciji u 9. - 10. mjesec
STANIŠTE	otvoreni tereni, naročito cvjetni travnjaci
PREZIMLJAVANJE	kao gusjenica
ZANIMLJIVOSTI	Razliku između ženke (sl. 1) i mužjaka (sl. 2) najlakše je uočiti po širini tamnog obruba na gornjoj strani prednjeg para krila. Mužjak ima širi obrub.

LATINSKI NAZIV	<i>Lycaena dispar</i> (Haworth, 1802)
PORODICA	LYCAENIDAE / PLAVCI
HRVATSKI NAZIV	KISELIČIN VATRENI PLAVAC
RASPON KRILA	30 - 45 mm
VRIJEME LETA	4. - 6. i 7. - 9. mjesec u dvije generacije
STANIŠTE	nizinski vlažni travnati i pjeskoviti tereni uz vodotoke, vlažne šikare
PREZIMLJAVANJE	kao gusjenica
ZANIMLJIVOSTI	Strogo zaštićena vrsta. Ženka (sl. 1) i mužjak (sl. 2) najlakše se razlikuju po gornjoj strani krila.
SLIČNE VRSTE	Slična vrsta požeškog kraja je <i>Lycaena hippothoe</i> , a od <i>L. dispar</i> se razlikuje po nijansama boja i veličini te po donjoj strani stražnjih krila.

LATINSKI NAZIV	<i>Lycaena tityrus</i> (Poda, 1761)
PORODICA	LYCAENIDAE / P LAVCI
HRVATSKI NAZIV	TOČKASTI VATRENI PLAVAC
RASPON KRILA	30 - 35 mm
VRIJEME LETA	5. - 6. i 7. - 9. mjesec u dvije generacije, na većim visinama u jednoj
STANIŠTE	travnjaci, rubovi šuma i šumski proplanci
PREZIMLJAVANJE	kao gusjenica
ZANIMLJIVOSTI	Razlika između gornje strane krila ženke (sl. 1) i mužjaka (sl. 2) vidljiva je na prvi pogled, mužjak je upadljivo tamniji.

LATINSKI NAZIV	<i>Callophrys rubi</i> (Linnaeus, 1758)
PORODICA	LYCAENIDAE / PLAVCI
HRVATSKI NAZIV	ZELENI KUPINAR
RASPON KRILA	20 - 30 mm
VRIJEME LETA	4. - 6. i 7. - 8. mjesec u dvije generacije
STANIŠTE	travnjaci s grmljem, šikare, rubovi šuma
PREZIMLJAVANJE	kao kukuljica

LATINSKI NAZIV	<i>Satyrium w-album</i> (Knoch, 1782)
PORODICA	LYCAENIDAE / PLAVCI
HRVATSKI NAZIV	BRIJESTOV REPIĆ
RASPON KRILA	30 - 35 mm
VRIJEME LETA	6. - 8. mjesec u jednoj generaciji
STANIŠTE	rubovi nizinskih šuma, živice
PREZIMLJAVANJE	u stadiju jajeta
SLIČNE VRSTE	Slična vrsta požeškog kraja je <i>Satyrium acaciae</i> , a najlakše se razlikuju po obliku i izraženosti bijelih crtica s donje strane krila. Ova vrsta ima slabije izražene bijele crtime.

LATINSKI NAZIV	<i>Cupido argiades</i> (Pallas, 1771)
PORODICA	LYCAENIDAE / PLAVCI
HRVATSKI NAZIV	KRATKOREPI STRJELIČAR
RASPON KRILA	25 - 35 mm
VRIJEME LETA	4. - 6., 7. - 8. i 8. - 9. mjesec u tri generacije koje se mogu preklapati
STANIŠTE	travnato-grmoviti suhi i topli tereni, željezn.i i cest. nasipi, kamenolomi
PREZIMLJAVANJE	kao gusjenica
ZANIMLJIVOSTI	Ženka je s unutarnje strane krila smeđa (sl. 1), a mužjak plav (sl. 2), što je često kod plavaca.
SLIČNE VRSTE	Slične vrste zabilježene u požeškom kraju su <i>Cupido alcetas</i> i <i>Cupido decoloratus</i> , a razlikuju se po veličini i intenzitetu narančastih mrlja na donjoj strani stražnjeg para krila. Vrsta <i>C. argiades</i> ima istaknutije narančaste mrlje, dok ih vrsta <i>C. decoloratus</i> najčešće niti nema.

LATINSKI NAZIV	<i>Glaucopsyche alexis</i> (Poda, 1761)
PORODICA	LYCAENIDAE / PLAVCI
HRVATSKI NAZIV	ZELENOKRILI PLAVAC
RASPON KRILA	35 - 40 mm
VRIJEME LETA	5. - 7. mjesec u jednoj generaciji
STANIŠTE	tople sunčane travnate padine, riječni nasipi
PREZIMLJAVANJE	kao gusjenica

LATINSKI NAZIV	<i>Phengaris arion</i> (Linnaeus, 1758)
PORODICA	LYCAENIDAE / PLAVCI
HRVATSKI NAZIV	TIMIJANOV PLAVAC
RASPON KRILA	35 - 45 mm
VRIJEME LETA	6. - 8. mjesec u jednoj generaciji
STANIŠTE	suhi i topli tereni obrasli travom, livade, pašnjaci
PREZIMLJAVANJE	kao gusjenica
ZANIMLJIVOSTI	Strogo zaštićena vrsta. Gusjenica se najprije hrani na biljci na koju je položeno jajašce (majčina dušica - timijan), zatim se spušta na tlo te izlučivanjem slatke tekućine privlači mrave koji u mravinjaku zbog kemijske mimikrije postupaju s njima kao sa svojim ličinkama te ih hrane, ali se gusjenice i aktivno hrane jedući mravlje potomstvo (čime veliki plavac spada u grupu predatorskih vrsta roda), dok se ne zakukulji te izađe iz zemlje kao odrasli leptir (imago).

LATINSKI NAZIV	<i>Plebejus argus</i> (Linnaeus, 1758)
PORODICA	LYCAENIDAE / PLAVCI
HRVATSKI NAZIV	TRNONOGI PLAVAC
RASPON KRILA	28 - 32 mm
VRIJEME LETA	6. - 7. i 8. - 9. mjesec u dvije generacije
STANIŠTE	suhi travnati tereni, pješčane riječne obale, sunčani rubovi šum. puteva
PREZIMLJAVANJE	kao jajašce
ZANIMLJIVOSTI	Razlike u boji gornje strane krila između ženke (sl. 1) i mužjaka (sl. 2) česte su kod plavaca.
SLIČNE VRSTE	Slične vrste požeškog kraja su <i>Plebejus idas</i> koji sa gornje strane prednjeg para krila često ima uži tamni obrub i nema trnove na nogama te <i>Plebejus argyrognomon</i> koji ima izraženije narančaste mrlje s donje strane krila.

LATINSKI NAZIV	<i>Cyaniris semiargus</i> (Rottemburg, 1775)
PORODICA	LYCAENIDAE / P LAVCI
HRVATSKI NAZIV	DIJETALININ P LAVAC
RASPON KRILA	30 - 35 mm
VRIJEME LETA	4. - 9. mjesec u jednoj generaciji
STANIŠTE	travnjaci i livade različitih tipova, šumske čistine, nasipi
PREZIMLJAVANJE	kao kukuljica
ZANIMLJIVOSTI	Razlike unutarnje strane krila između ženke (sl. 1) i mužjaka (sl. 2) česte su kod plavaca.
SLIČNE VRSTE	Slična vrsta zabilježena u požeškom kraju je <i>Celastrina argiolus</i> , koja ima nepravilnije točkice bez bijelog obruba.

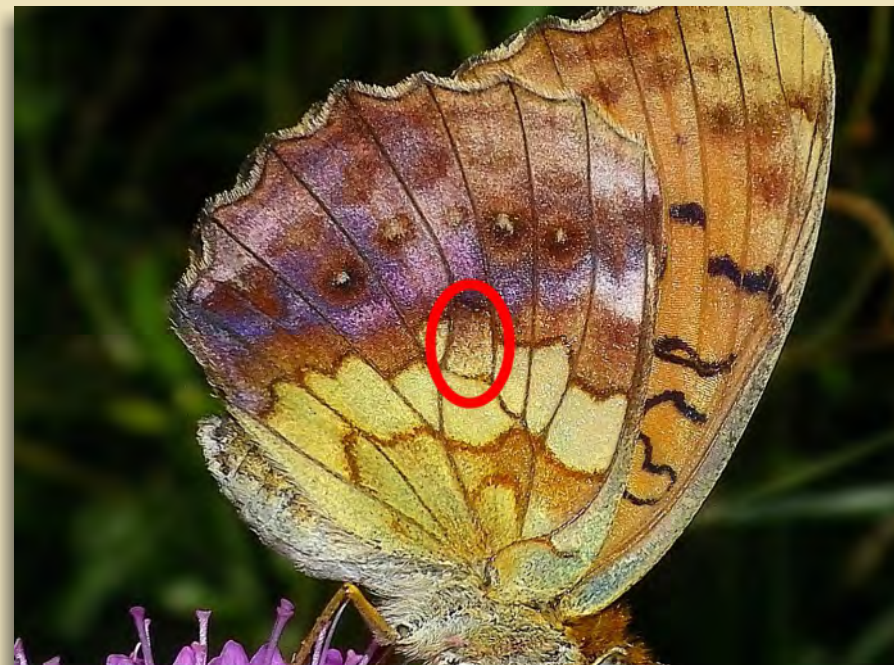
LATINSKI NAZIV	<i>Polyommatus icarus</i> (Rottemburg, 1775)
PORODICA	LYCAENIDAE / PLAVCI
HRVATSKI NAZIV	OBIČNI PLAVAC
RASPON KRILA	30 - 35 mm
VRIJEME LETA	4. - 6., 7. - 8. i 9. - 10. mjesec u tri generacije
STANIŠTE	sunčani travnjaci od nizina do planinskih predjela, rubovi šuma, šikara i polja
PREZIMLJAVANJE	kao gusjenica
ZANIMLJIVOSTI	Razlike između ženke (sl. 1) i mužjaka (sl. 2) s unutarnje strane krila uobičajene su za plavce. S vanjske strane osnovna boja ženke je smečkasta, a mužjaka sivkastoplava.
SLIČNE VRSTE	Slična vrsta zabilježena u požeškom kraju je <i>Aricia agestis</i> kojoj također nedostaje točka na istom mjestu, a uz to ima i drugačiji raspored točaka na donjoj strani stražnjeg para krila.

LATINSKI NAZIV	<i>Argynnis paphia</i> (Linnaeus, 1758)
PORODICA	NYMPHALIDAE / ŠARENCI
HRVATSKI NAZIV	ZELENA SEDEFICA
RASPON KRILA	60 - 80 mm
VRIJEME LETA	6. - 9. mjesec u jednoj generaciji
STANIŠTE	šume i njihovi rubovi, proplanci
PREZIMLJAVANJE	kao jaje, ponekad i kao mlada gusjenica
ZANIMLJIVOSTI	Iako se ženka (sl. 1) od mužjaka (sl. 2) razlikuje i s donje strane krila, najlakše ih je razlikovati po tamnim prugama duž krilnih žila s gornje strane prednjeg para krila - takve pruge ima samo mužjak. Od naoko sličnih vrsta požeškog kraja vrsta <i>A. paphia</i> se lako razlikuje veličinom i rasponom krila.

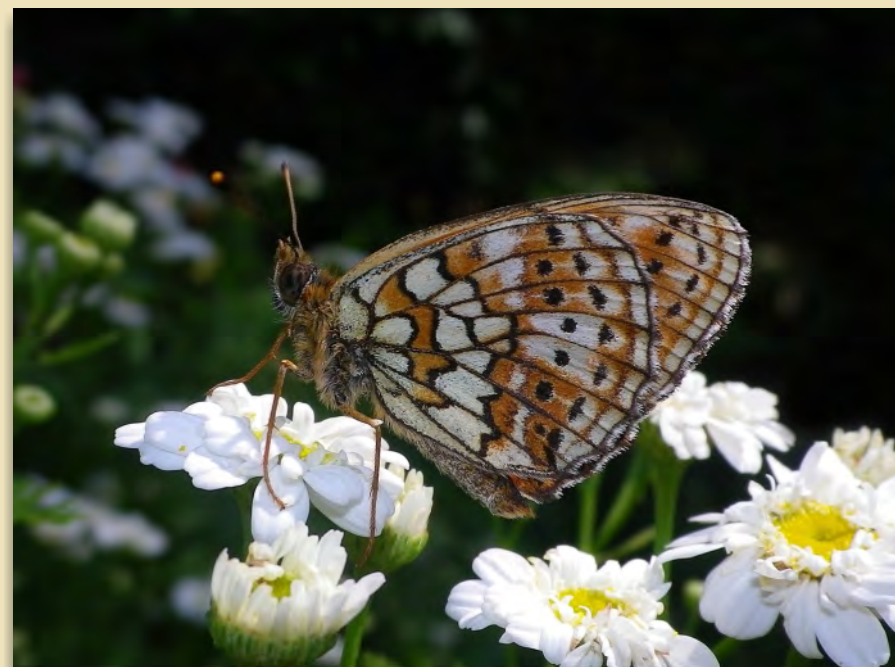

LATINSKI NAZIV	<i>Issoria lathonia</i> (Linnaeus, 1758)
PORODICA	NYMPHALIDAE / ŠARENCI
HRVATSKI NAZIV	OBIČNA SEDEFICA
RASPON KRILA	35 - 45 mm
VRIJEME LETA	4. - 10. mjesec u dvije-tri generacije
STANIŠTE	gotovo svi tipovi otvorenih terena, od livada do urbanih područja
PREZIMLJAVANJE	kao gusjenica, kukuljica i imago
ZANIMLJIVOSTI	Ženku (sl. 1) je od mužjaka (sl. 2) najlakše razlikovati po nešto manjim svijetlim kružnim mrljama vidljivim uz vanjske rubove s gornje strane prednjeg para krila.

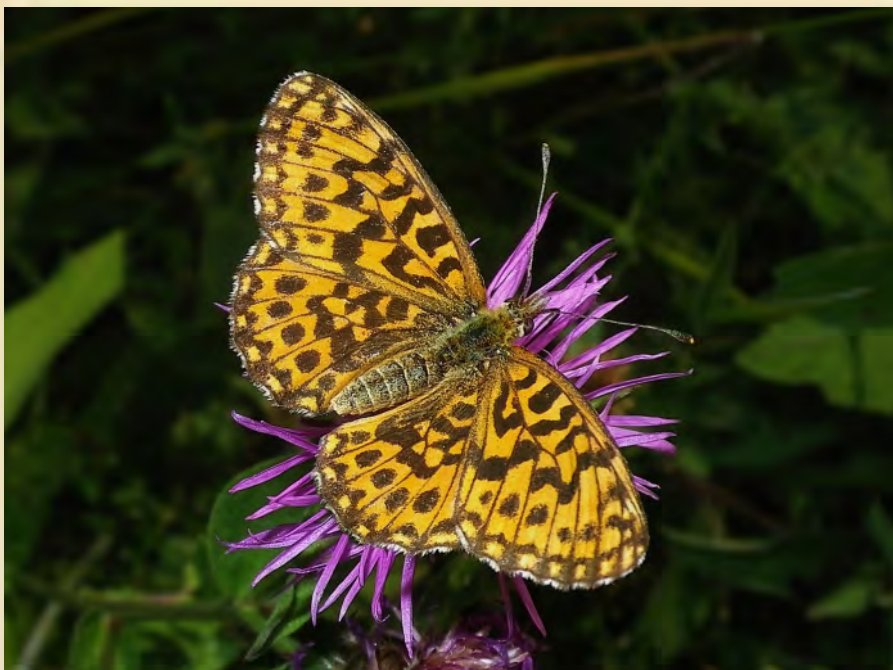

LATINSKI NAZIV	<i>Brenthis daphne</i> (Linnaeus, 1758)
PORODICA	NYMPHALIDAE / ŠARENCI
HRVATSKI NAZIV	KUPININ ŠARENAC
RASPON KRILA	45 - 60 mm
VRIJEME LETA	5. - 8. mjesec u jednoj generaciji
STANIŠTE	travnjaci, šikare, svijetle šume i njihovi rubovi, uz putove i proplanke
PREZIMLJAVANJE	kao gusjenica
ZANIMLJIVOSTI	Slična vrsta požeškog kraja je <i>Brenthis ino</i> , a razlikuju se poljem označenim na slici 3. Vrsta <i>B. daphne</i> ima otvoreno polje zamrljano tamnom bojom, a kod vrste <i>B. ino</i> je čisto poput susjednih polja i zatvoreno.

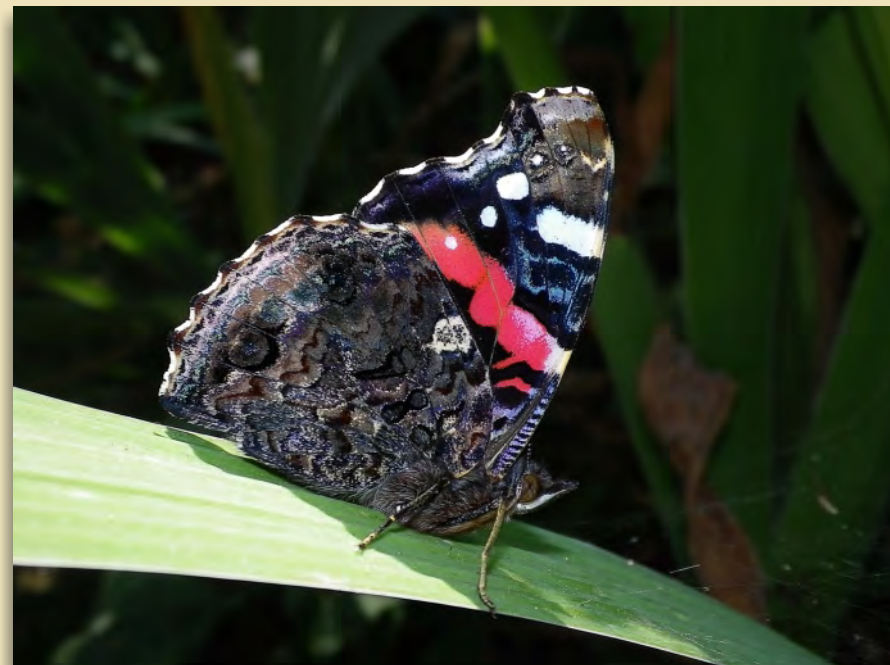
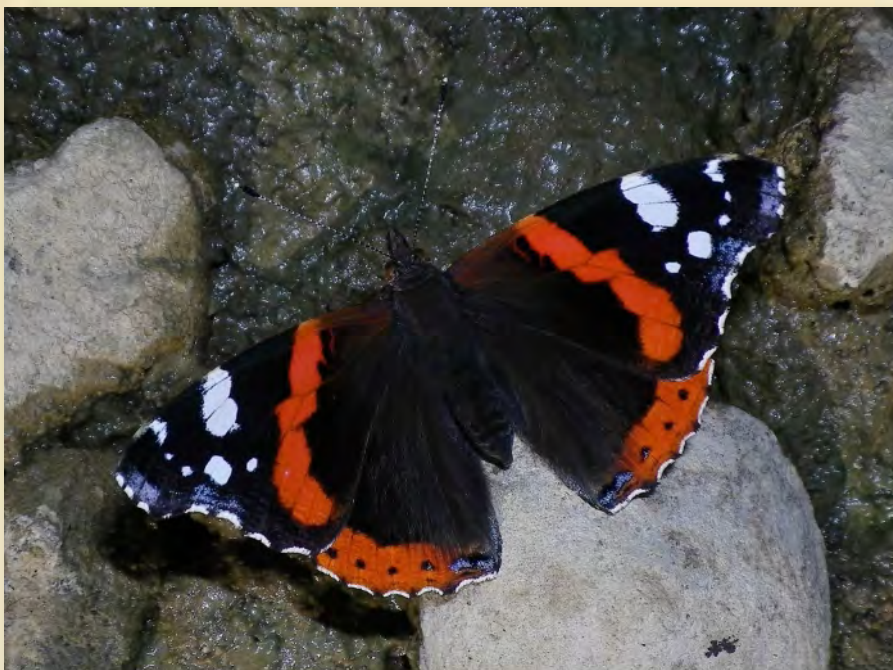

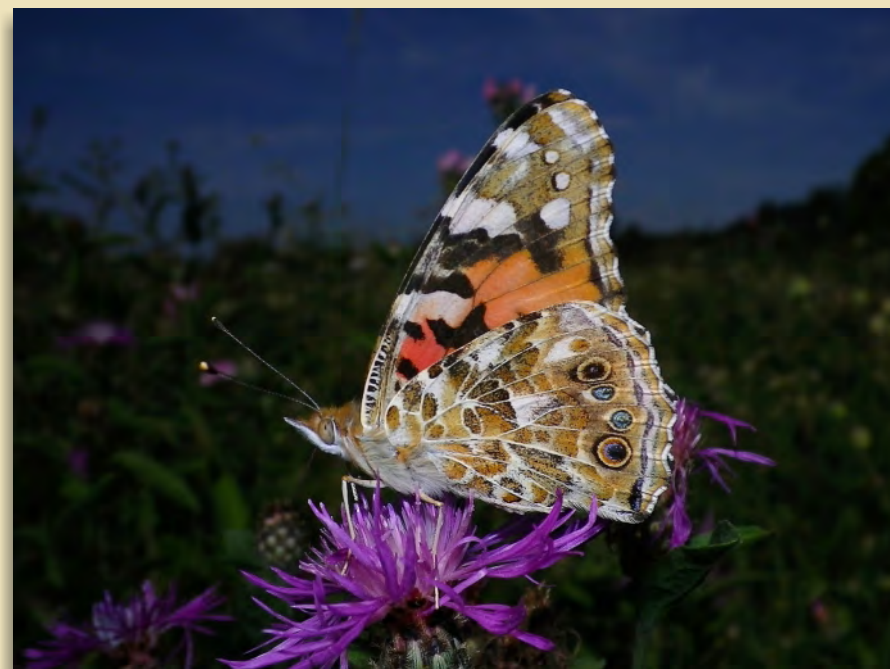
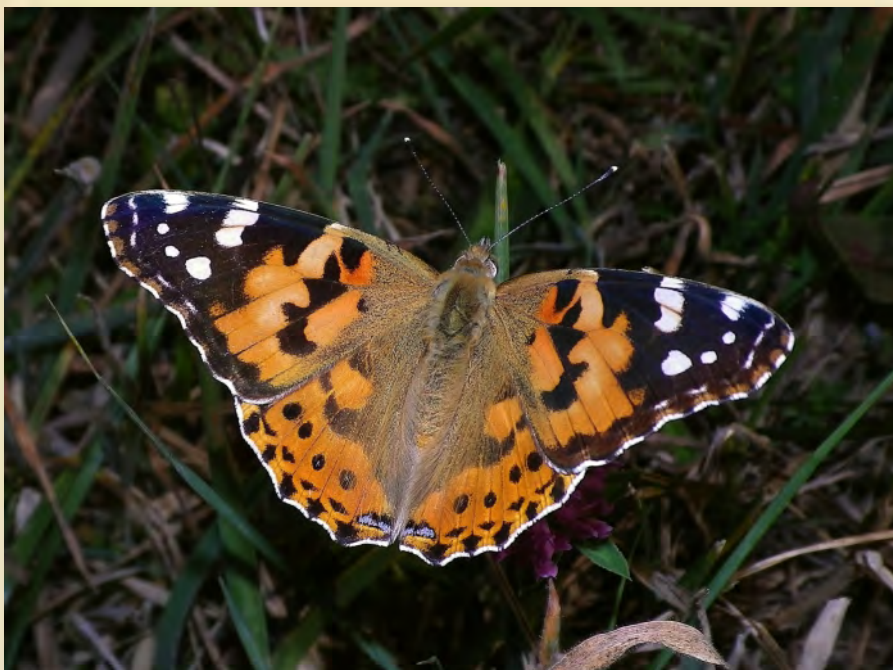
LATINSKI NAZIV	<i>Brenthis hecate</i> (Denis & Schiffermüller, 1775)
PORODICA	NYMPHALIDAE / ŠARENCI
HRVATSKI NAZIV	DVOTOČKASTI ŠARENAC
RASPON KRILA	40 - 55 mm
VRIJEME LETA	5. - 7. mjesec u jednoj generaciji
STANIŠTE	suhe livade s drvećem i grmljem
PREZIMLJAVANJE	kao gusjenica i u stadiju jajeta
ZANIMLJIVOSTI	Ova vrsta se razlikuje od ostale dvije vrste istog roda po tome što leti gotovo isključivo po travnjacima, dok druge dvije preferiraju rubove travnjaka, šuma i putova.

LATINSKI NAZIV	<i>Boloria dia</i> (Linnaeus, 1767)
PORODICA	NYMPHALIDAE / ŠARENCI
HRVATSKI NAZIV	TKALČEV ŠARENAC
RASPON KRILA	30 - 40 mm
VRIJEME LETA	4. - 6. i 6. - 8. mjesec u dvije generacije, u toplijim uvjetima i u trećoj 8. - 9. mjesec
STANIŠTE	suhe livade, neodržavani voćnjaci
PREZIMLJAVANJE	kao gusjenica
SLIČNE VRSTE	Slična vrsta požeškog kraja je <i>Boloria euphrosyne</i> , a najlakše se razlikuju po bijelom polju na donjoj strani krila koje kod ove vrste nije tako izraženo kao kod vrste <i>B. dia</i> .

LATINSKI NAZIV	<i>Vanessa atalanta</i> (Linnaeus, 1758)
PORODICA	NYMPHALIDAE / ŠARENCI
HRVATSKI NAZIV	LJEPOKRILI ADMIRAL
RASPON KRILA	50 - 60 mm
VRIJEME LETA	7. - 8. i 9. - 10. u dvije generacije
STANIŠTE	travnjaci s biljem u cvatu, rubovi šuma i šikara, voćnjaci, vinogradi, privlači ga nektar voćaka
PREZIMLJAVANJE	migracijska vrsta
ZANIMLJIVOSTI	Izuzev na ticalima, ovaj leptir osjetila mirisa ima i na nogama.

LATINSKI NAZIV	<i>Vanessa cardui</i> (Linnaeus, 1758)
PORODICA	NYMPHALIDAE / ŠARENCI
HRVATSKI NAZIV	STRIČKOVAC
RASPON KRILA	50 - 60 mm
VRIJEME LETA	6. - 10. mjesec u dvije do tri generacije
PREZIMLJAVANJE	migracijska vrsta
ZANIMLJIVOSTI	U naše krajeve migrira iz staništa sjeverne Afrike. Broj leptira koji doleti u Europu varira svake godine, u nekim godinama leptira ima izuzetno puno, a u nekima se vidi tek po koji primjerak.

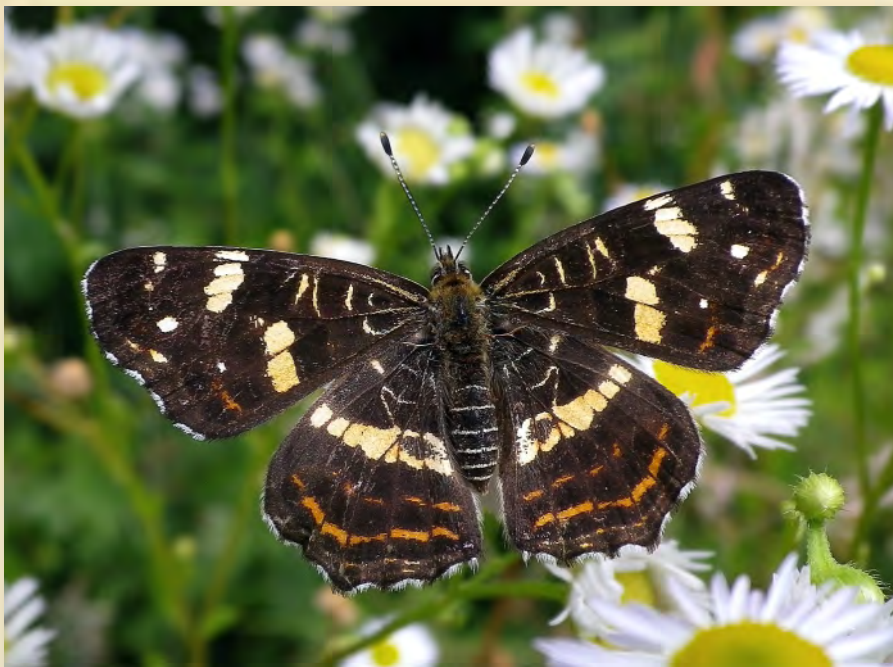
LATINSKI NAZIV	<i>Aglais io</i> (Linnaeus, 1758)
PORODICA	NYMPHALIDAE / ŠARENCI
HRVATSKI NAZIV	DANJE PAUNČE
RASPON KRILA	45 - 65 mm
VRIJEME LETA	3. - 5. i 7. - 9. mjesec u dvije generacije
STANIŠTE	otvoreni tereni s niskim i grmolikim cvjetnim biljem, vrtovi, okućnice
PREZIMLJAVANJE	kao odrasli leptir, u negrijanim građevinama, tavanima i sl.
ZANIMLJIVOSTI	Vrsta s najupadljivijom razlikom između šarene gornje i tamne donje strane krila.

LATINSKI NAZIV	<i>Aglais urticae</i> (Linnaeus, 1758)
PORODICA	NYMPHALIDAE / ŠARENCI
HRVATSKI NAZIV	KOPRIVINA RIĐA
RASPON KRILA	40 - 50 mm
VRIJEME LETA	4. - 10. mjesec u dvije do tri generacije
STANIŠTE	rubovi šuma, šikare, šumski proplanci, parkovi, vrtovi, od nizina do gorskih predjela
PREZIMLJAVANJE	kao odrasli leptir
SLIČNE VRSTE	Slična vrsta požeškog kraja je <i>Nymphalis polychloros</i> . Najuočljivija razlika između njih je manji raspon krila kod vrste <i>A. urticae</i> , a razlikuju se i oblikom šara te nijansom boja.

LATINSKI NAZIV	<i>Polygonia c-album</i> (Linnaeus, 1758)
PORODICA	NYMPHALIDAE / ŠARENCI
HRVATSKI NAZIV	KONTINENTALNA RIĐA
RASPON KRILA	40 - 50 mm
VRIJEME LETA	u dvije generacije; prva 6. - 8. mjesec, a druga 8. - 9. i nakon prezimljavanja 3. - 4. mjesec
STANIŠTE	svijetle šume i proplanci, šikare, voćnjaci, parkovi
PREZIMLJAVANJE	kao odrasli leptir
ZANIMLJIVOSTI	Lako je prepoznatljiv po rubovima krila poput razvedenih obala. S donje strane stražnjeg para krila ističe se bijela šara oblika slova „c“. Mužjaci su teritorijalni što znači da brane svoj teritorij od drugih jedinki.

LATINSKI NAZIV	<i>Araschnia levana</i> (Linnaeus, 1758)
PORODICA	NYMPHALIDAE / ŠARENCI
HRVATSKI NAZIV	ŠUMSKA RIĐA
RASPON KRILA	30 - 35 mm
VRIJEME LETA	4. - 6. mjesec, a ljetna generacija (f. <i>prorsa</i>) 7. - 8. mjesec
STANIŠTE	šumarci i rubovi šuma
PREZIMLJAVANJE	kao kukuljica
ZANIMLJIVOSTI	Kod ove vrste upadljive su razlike gornje strane krila u bojama i obliku šara između proljetne (sl. 1) i ljetne (f. <i>prorsa</i>) generacije (sl. 2) koja ima i veći raspon krila (sezonski dimorfizam).

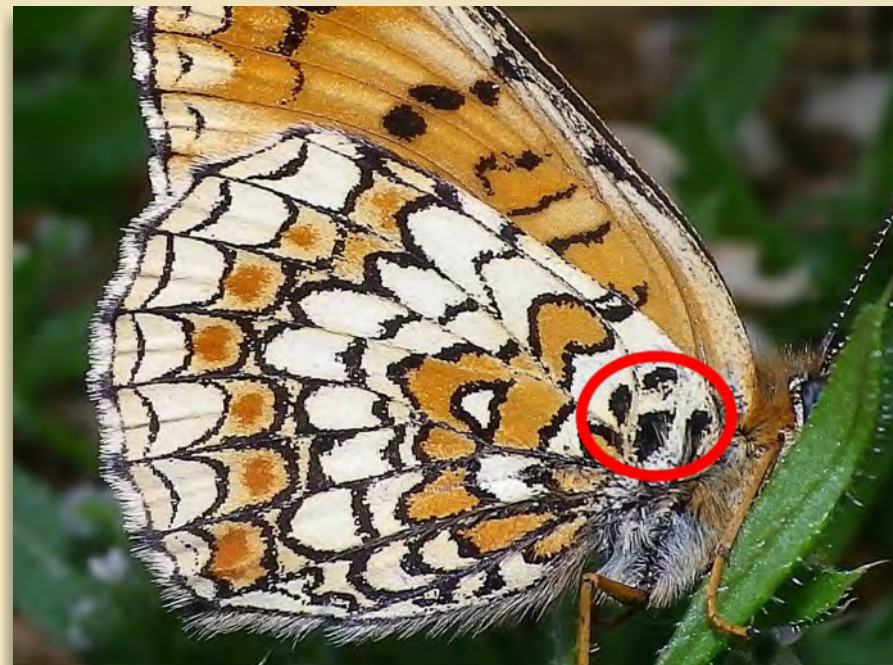

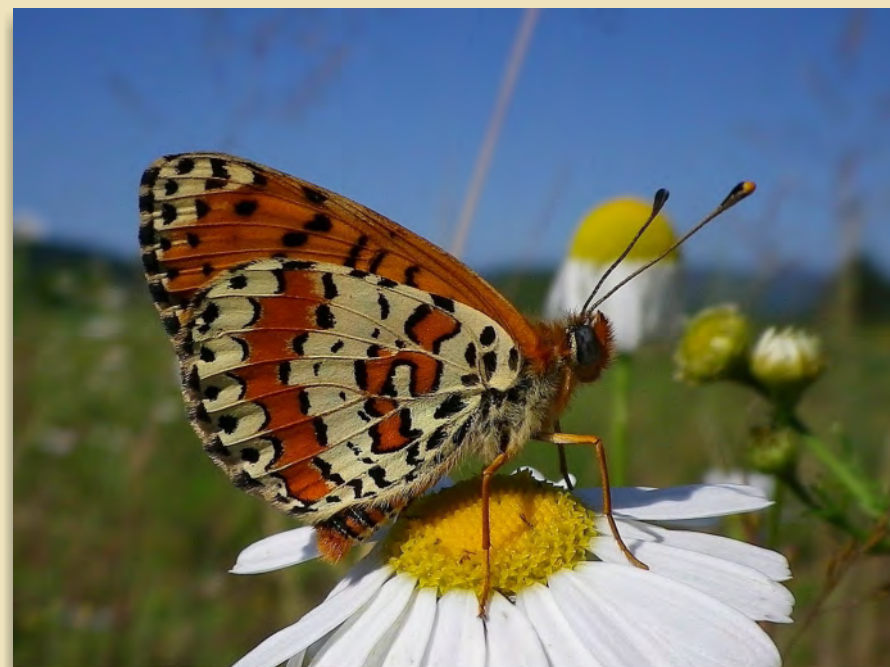
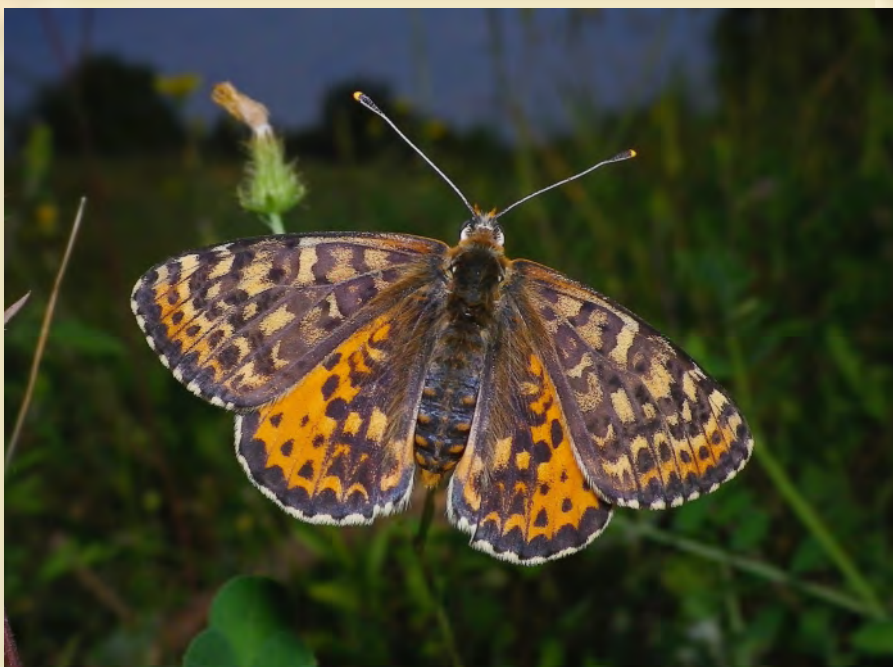
LATINSKI NAZIV	<i>Nymphalis antiopa</i> (Linnaeus, 1758)
PORODICA	NYMPHALIDAE / ŠARENCI
HRVATSKI NAZIV	MRTVAČKI PLAŠT
RASPON KRILA	60 - 75 mm
VRIJEME LETA	u jednoj generaciji; 7. - 9. mjesec i nakon prezimljavanja 3. - 4. mjesec
STANIŠTE	svijetle šume i šumski rubovi
PREZIMLJAVANJE	kao odrasli leptir

LATINSKI NAZIV	<i>Euphydryas aurinia</i> (Rottemburg, 1775)
PORODICA	NYMPHALIDAE / ŠARENCI
HRVATSKI NAZIV	MOČVARNA RIĐA
RASPON KRILA	35 - 45 mm
VRIJEME LETA	5. - 7. mjesec u jednoj generaciji
STANIŠTE	vlažni travnjaci
PREZIMLJAVANJE	kao gusjenica
ZANIMLJIVOSTI	Strogo zaštićena vrsta

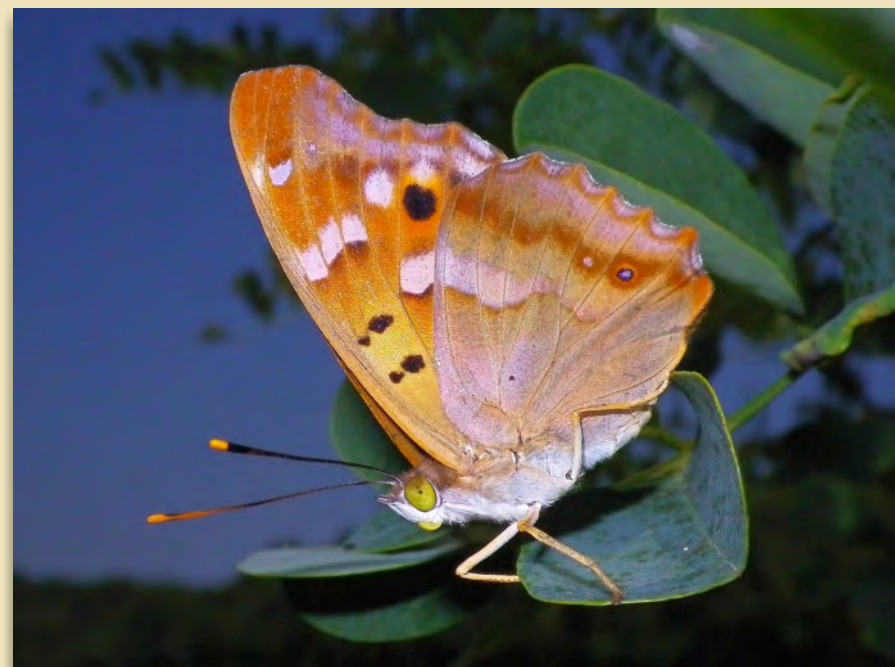
LATINSKI NAZIV	<i>Melitaea phoebe</i> (Denis & Schiffermüller, 1775)
PORODICA	NYMPHALIDAE / ŠARENCI
HRVATSKI NAZIV	ZEČININA RIĐA
RASPON KRILA	40 - 45 mm
VRIJEME LETA	6. - 8. mjesec u jednoj generaciji, a u toplijim krajevima u dvije, 4. - 5. i 7. - 9. mjesec
STANIŠTE	svijetle šume i njihovi rubovi, travnati i grmoviti tereni
PREZIMLJAVANJE	kao gusjenica
SLIČNE VRSTE	Slične vrste zabilježene u požeškom kraju su <i>Melitaea athalia</i> , <i>Melitaea britomartis</i> i <i>Melitaea diamina</i> , od kojih se vrsta <i>M. phoebe</i> najlakše razlikuje po crnim mrljama s donje strane stražnjeg para krila (sl. 3), koje ove vrste nemaju i po jarko crvenim i okruglim točkama na vanjskoj strani donjega krila.

LATINSKI NAZIV	<i>Melitaea didyma</i> (Esper, 1779)
PORODICA	NYMPHALIDAE / ŠARENCI
HRVATSKI NAZIV	CRVENA RIĐA
RASPON KRILA	25 - 45 mm
VRIJEME LETA	5. - 8. mjesec i 8. - 9. mjesec u dvije generacije
STANIŠTE	suhi travnati tereni
PREZIMLJAVANJE	kao gusjenica
ZANIMLJIVOSTI	Razlikuje se od ostalih vrsta po velikom i spojenom diskalnom pojasu mrlja (narančastom) koji je kod drugih vrsta ili razbijen ili pretvoren u točkice. Ženka (sl. 1) se od mužjaka (sl. 2) najlakše razlikuje po debljini zatka koji kod mužjaka završava četinama, a kod ženke je puno deblji i oštrije.

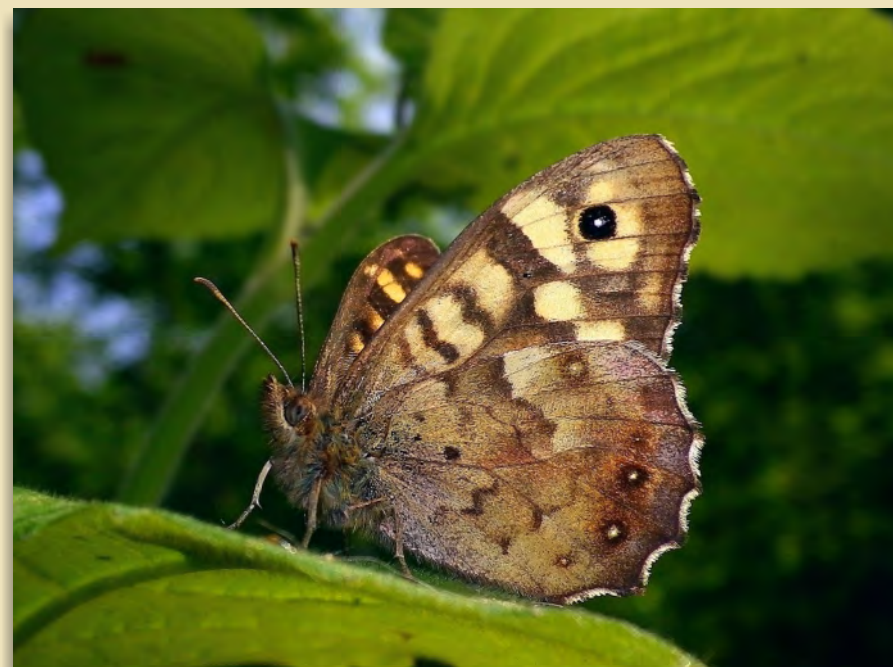
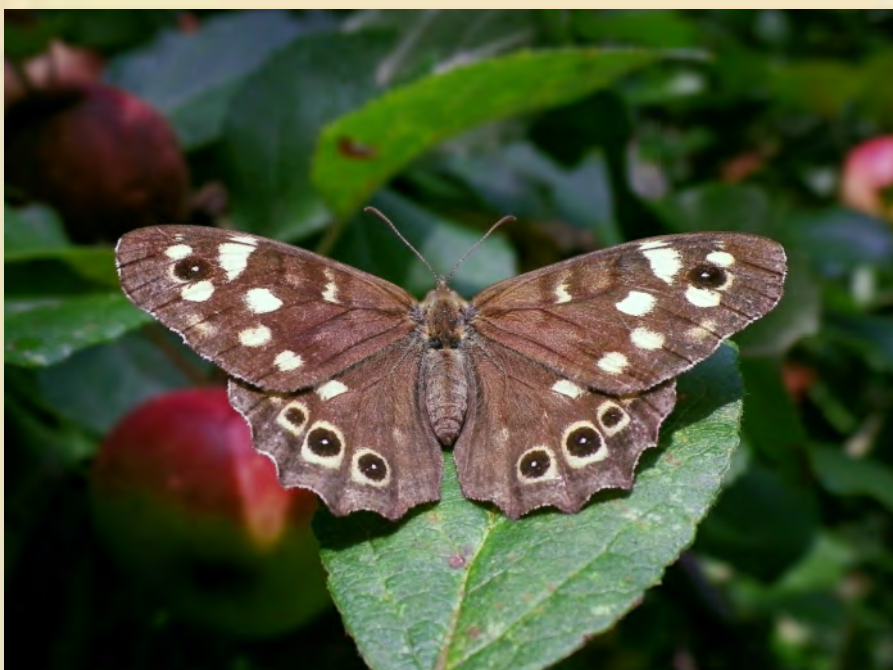
LATINSKI NAZIV	<i>Neptis sappho</i> (Pallas, 1771)
PORODICA	NYMPHALIDAE / ŠARENCI
HRVATSKI NAZIV	MALA ZEBRA
RASPON KRILA	40 - 50 mm
VRIJEME LETA	5. - 7. i 8. - 9. mjesec u dvije generacije
STANIŠTE	svijetle šume i njihovi rubovi, šumske čistine
PREZIMLJAVANJE	kao mlada gusjenica
SLIČNE VRSTE	Slična vrsta požeškog kraja je velika zebra, <i>Neptis rivularis</i> , koja je nešto veća i ima krupnije bijele šare.

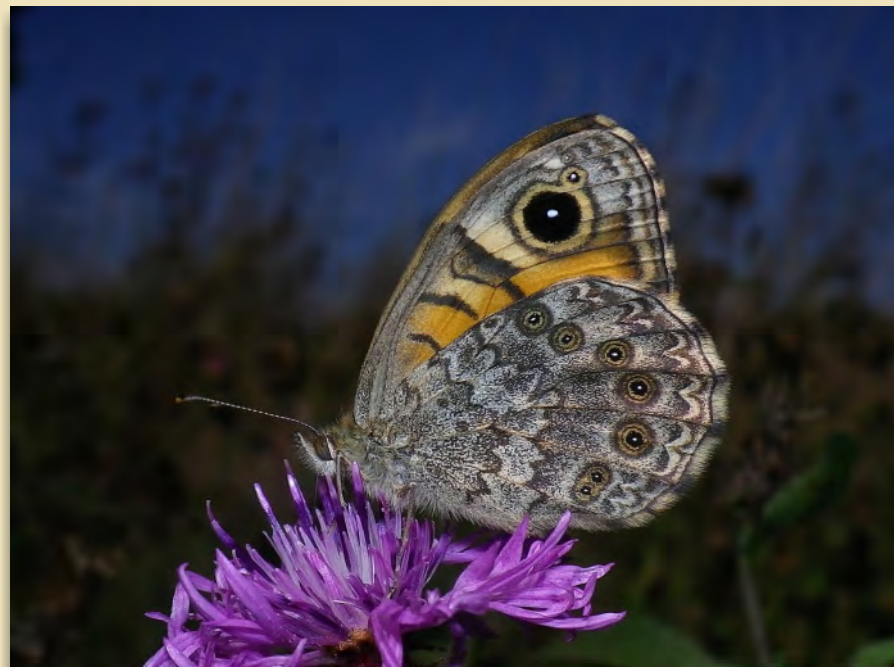
LATINSKI NAZIV	<i>Apatura ilia</i> (Denis & Schiffermüller, 1775)
PORODICA	NYMPHALIDAE / ŠARENCI
HRVATSKI NAZIV	MALA PRELJEVALICA
RASPON KRILA	60 - 70 mm
VRIJEME LETA	5. - 9. mjesec u dvije nepotpune generacije
STANIŠTE	svijetle šume i šumske čistine nizinskih i brežuljkastih područja
PREZIMLJAVANJE	kao gusjenica
ZANIMLJIVOSTI	Boja na gornjoj strani krila ovog leptira na suncu se prelijeva iz tamnosmeđe u plavkasto-ljubičastu (sl. 1).

LATINSKI NAZIV	<i>Apatura iris</i> (Linnaeus, 1758)
PORODICA	NYMPHALIDAE / ŠARENCI
HRVATSKI NAZIV	VELIKA PRELJEVALICA
RASPON KRILA	70 - 80 mm
VRIJEME LETA	6. - 8. mjesec u jednoj generaciji
STANIŠTE	vlažne šumske doline, rubovi šuma i šumski putovi, na visinama do 1 000 m
PREZIMLJAVANJE	kao gusjenica
ZANIMLJIVOSTI	Boja na gornjoj strani krila ovog leptira na suncu se prelijeva iz tamnosmeđe u plavkasto-ljubičastu slično prethodno prikazanoj vrsti.

LATINSKI NAZIV	<i>Pararge aegeria</i> (Linnaeus, 1758)
PORODICA	NYMPHALIDAE / ŠARENCI
HRVATSKI NAZIV	LUGAR
RASPON KRILA	35 - 45 mm
VRIJEME LETA	4. - 6. i 7. - 9. mjesec u dvije generacije
STANIŠTE	svijetle listopadne šume od nizina do planina
PREZIMLJAVANJE	kao kukuljica, često i kao gusjenica
ZANIMLJIVOSTI	Ovaj leptir ima dva morfološka oblika (f. <i>aegeria</i> i f. <i>tircis</i>), razlikuju se po boji ljuščica na krilima. Nominalna forma <i>aegeria</i> (sl. 1) ima tamnije, a forma <i>tircis</i> ima bljeđe ljuščice (sl. 2).

LATINSKI NAZIV	<i>Lasiommata megera</i> (Linnaeus, 1767)
PORODICA	NYMPHALIDAE / ŠARENCI
HRVATSKI NAZIV	MALI PJEGAVAC
RASPON KRILA	40 - 50 mm
VRIJEME LETA	4. - 7. i 7. - 10. mjesec dvije generacije
STANIŠTE	vrtovi, osunčani rubovi šuma i šikara od nizina do gorskih područja
PREZIMLJAVANJE	kao gusjenica
ZANIMLJIVOSTI	Ženku (sl. 1) i mužjaka (sl. 2) najlakše je razlikovati po debljini tamnih pruga i mrlja te intenzitetu njihove boje s gornje strane krila. Voli se sunčati na kamenju, zidovima, golom tlu.

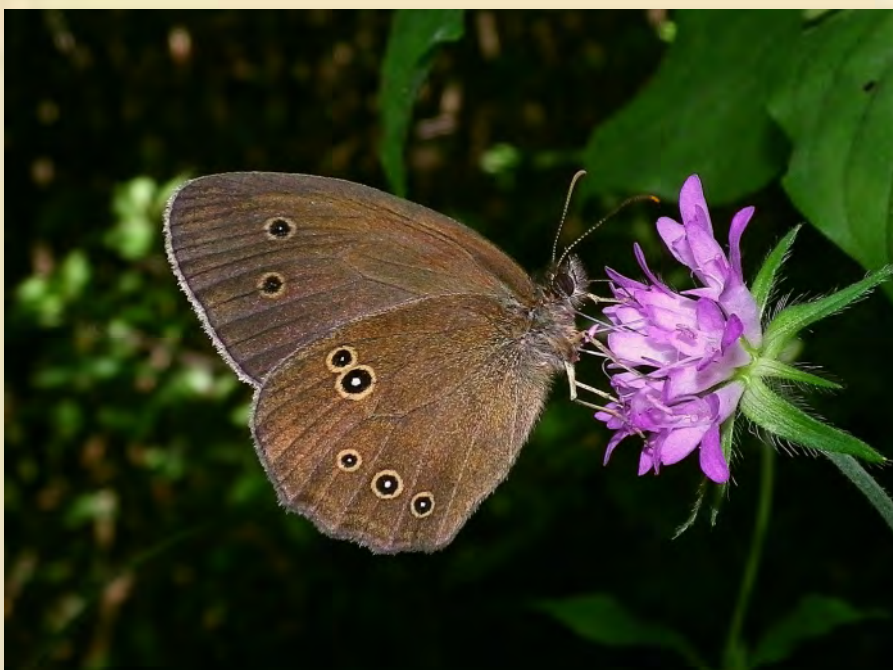
LATINSKI NAZIV	<i>Coenonympha arcania</i> (Linnaeus, 1761)
PORODICA	NYMPHALIDAE / ŠARENCI
HRVATSKI NAZIV	BJELOKRILI OKAŠ
RASPON KRILA	30 - 35 mm
VRIJEME LETA	6. - 7. mjesec u jednoj generaciji, ponekad i 8. - 9. mjesec u drugoj generaciji
STANIŠTE	svijetle listopadne šume i proplanci, grmoviti tereni, šikare i travnjaci
PREZIMLJAVANJE	kao gusjenica
SLIČNE VRSTE	Slična vrsta požeškog kraja je <i>Coenonymphia glycerion</i> , koja ima manju površinu bjelokosne boje na donjoj strani stražnjeg para krila.

LATINSKI NAZIV	<i>Coenonympha glycerion</i> (Borkhausen, 1788)
PORODICA	NYMPHALIDAE / ŠARENCI
HRVATSKI NAZIV	SREBRNORUBI OKAŠ
RASPON KRILA	30 - 35 mm
VRIJEME LETA	6. - 7. i 8. - 9. mjesec u dvije generacije
STANIŠTE	travnati i grmoviti tereni, svijetle listopadne šume, proplanci od nizina do planinskih predjela
PREZIMLJAVANJE	kao gusjenica
ZANIMLJIVOSTI	Ženka (sl. 1) se najlakše razlikuje od mužjaka (sl. 2) po točki na donjoj strani prednjeg para krila koju mužjak nema.
SLIČNE VRSTE	Slična vrsta požeškog kraja je <i>Coenonympha pamphilus</i> , a razlika se može uočiti po točkama s vanjske strane stražnjeg para krila koje su kod ove vrste jedva primjetne, ili ih uopće nema, kao niti karakterističnog srebrenog ruba.

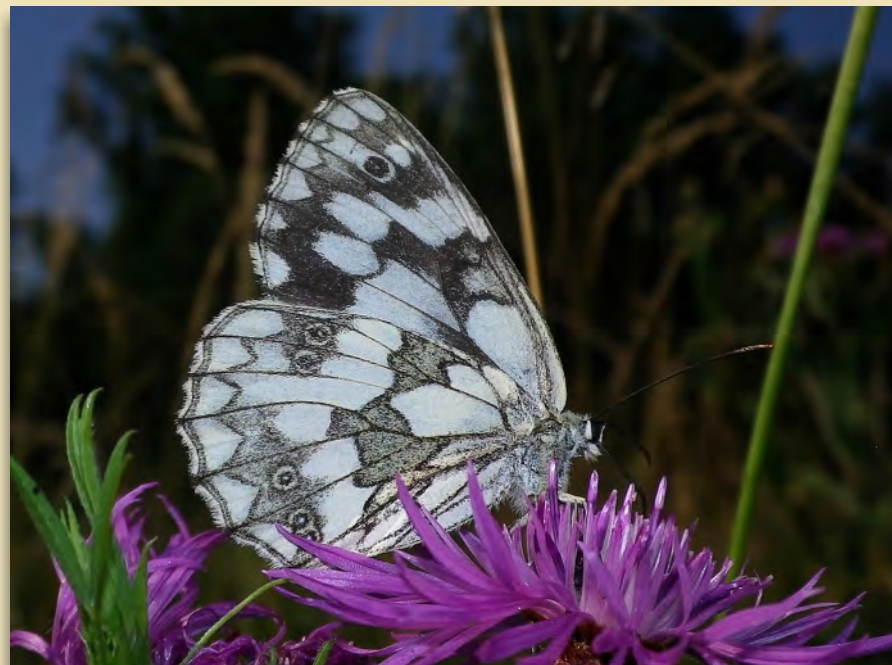
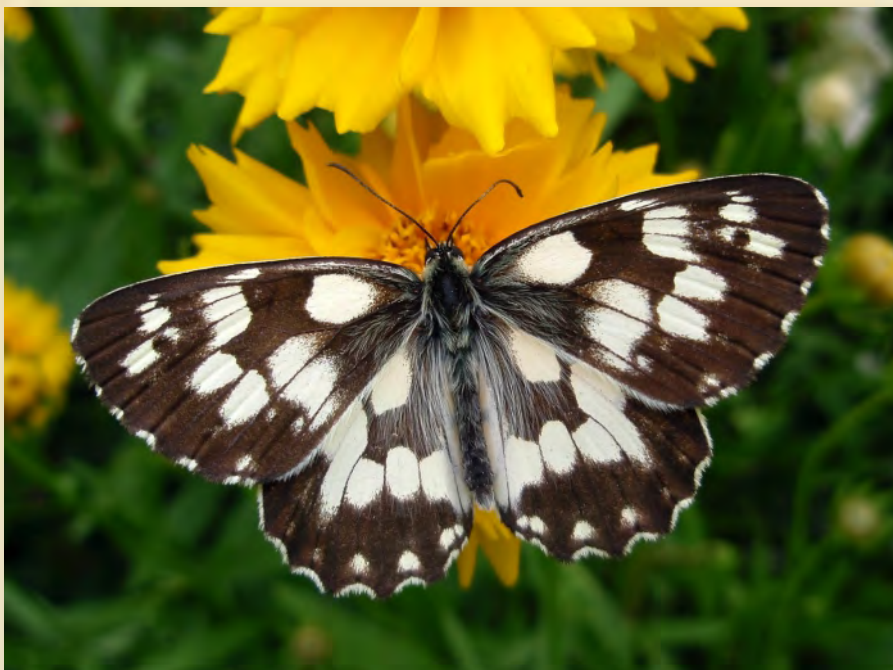
LATINSKI NAZIV	<i>Pyronia tithonus</i> (Linnaeus, 1767)
PORODICA	NYMPHALIDAE / ŠARENCI
HRVATSKI NAZIV	OBIČNI VRATAR
RASPON KRILA	35 - 50 mm
VRIJEME LETA	7. - 8. mjesec u jednoj generaciji
STANIŠTE	vlažni i topli rubovi šuma, šikara i polja
PREZIMLJAVANJE	kao gusjenica
ZANIMLJIVOSTI	Ženka (sl. 1) se od mužjaka (sl. 2) najlakše razlikuje po nedostatku smeđih mrlja s gornje strane prednjeg para krila, koje su kod mužjaka prilično upadljive.

LATINSKI NAZIV	<i>Aphantopus hyperantus</i> (Linnaeus, 1758)
PORODICA	NYMPHALIDAE / ŠARENCI
HRVATSKI NAZIV	ZLATNI OKAŠ
RASPON KRILA	30 - 45 mm
VRIJEME LETA	6. - 8. mjesec u jednoj generaciji
STANIŠTE	travnati tereni s grmljem, rubovi šuma i šikara
PREZIMLJAVANJE	kao mlada gusjenica
ZANIMLJIVOSTI	Ženku (sl. 1) je od mužjaka (sl. 2) najlakše razlikovati po točki više na donjoj strani prednjeg para krila.

LATINSKI NAZIV	<i>Maniola jurtina</i> (Linnaeus, 1758)
PORODICA	NYMPHALIDAE / ŠARENCI
HRVATSKI NAZIV	VELIKO VOLOVSKO OKO
RASPON KRILA	35 - 55 mm
VRIJEME LETA	6. - 9. mjesec u jednoj generaciji
STANIŠTE	travnate i kultivirane površine, grmoviti tereni, rubovi šuma i šikara
PREZIMLJAVANJE	kao mlada gusjenica
ZANIMLJIVOSTI	Ženku (sl. 1) od mužjaka (sl. 2) najlakše je razlikovati po svijetlim mrljama na gornjoj strani prednjeg para krila.

LATINSKI NAZIV	<i>Melanargia galathea</i> (Linnaeus, 1758)
PORODICA	NYMPHALIDAE / ŠARENCI
HRVATSKI NAZIV	ŠAHOVNICA
RASPON KRILA	40 - 55 mm
VRIJEME LETA	6. - 9. mjesec u dvije nepotpune generacije
STANIŠTE	otvoreni vlažni travnati tereni
PREZIMLJAVANJE	kao gusjenica

LATINSKI NAZIV	<i>Minois dryas</i> (Scopoli, 1763)
PORODICA	NYMPHALIDAE / ŠARENCI
HRVATSKI NAZIV	MODROOKI OKAŠ
RASPON KRILA	60 - 75 mm
VRIJEME LETA	7. - 9. mjesec u jednoj generaciji
STANIŠTE	žbunasti tereni, rijetke bjelogorične šume, rubovi šuma i vlažne livade uz njih
PREZIMLJAVANJE	kao gusjenica

LATINSKI NAZIV	<i>Brintesia circe</i> (Fabricius, 1775)
PORODICA	NYMPHALIDAE / ŠARENCI
HRVATSKI NAZIV	BIJELI ŠUMSKI VRATAR
RASPON KRILA	65 - 80 mm
VRIJEME LETA	6. - 9. mjesec u jednoj generaciji
STANIŠTE	suhe svijetle šume i njihovi rubovi
PREZIMLJAVANJE	kao gusjenica

LITERATURA:

Koren, T. & Črne, M., 2012: Southern grizzled skipper, *Pyrgus malvoides*, a new species for Croatian butterfly fauna. Proceeding of Abstracts 11th Croatian Biological Congress Šibenik, Croatia, 16-21. IX 2012, pp. 73.

Kranjčev, R., 2009: Leptiri Hrvatske. Izdavačka kuća Veda d.o.o. Križevci. pp. 255.

Matoničkin, I., Habdija, I. & Primc - Habdija, B., 1999: Beskralješnjaci. Bilogija viših avertebrata, Školska knjiga, Zagreb.

Scoble, M. J., 1995: The Lepidoptera. Form, function and diversity. Oxford University Press, Oxford, UK.

Šašić, M. & Mihoci, I., 2011: Annotated checklist of Croatian butterflies with vernacular names. Nat. Croat. 20 (2): 425436.

KAZALO ZNANSTVENIH IMENA VRSTA

Aglais io 14, **86, 87**
Aglais urticae 14, **89**
Anthocharis cardamines 13, **40, 41**
Apatura ilia 14, **102, 103**
Apatura iris 14, **104, 105**
Aphantopus hyperantus 15, **116, 117**
Araschnia levana 14, **92, 93**
Archaeolepis mane 8
Argynnis paphia 14, 15, **72, 73**
Aricia agestis 13, 71
Boloria dia 14, **80, 81**
Boloria euphrosyne 14, 81
Brenthis daphne 14, **76, 77**
Brenthis hecate 14, **78, 79**
Brenthis ino 14, 77
Brintesia circe 15, **123**
Callophrys rubi 13, **58**
Carcharodus alceae 12, 23
Carcharodus flocciferus 12, **22, 23**
Carteosephalus palaemon 12, **26**
Celastrina argiolus 13, 69
Coenonympha arcania 14, **110, 111**
Coenonympha glycerion 15, 111, **112, 113**
Coenonympha pamphilus 15, 113
Colias alfacariensis 13, 48
Colias crocea 13, **48**
Colias erate 13, 48
Colias hyale 13, 48
Cupido alcetas 13, 61
Cupido argiades 13, **60, 61**
Cupido decoloratus 13, 61
Cyaniris semiargus 14, **68, 69**
Erynnis tages 12, **20, 21**
Euphydryas aurinia 14, **95**
Glaucopteryx alexis 13, **62, 63**
Gonepteryx rhamni 13, **49**
Hamearis lucina 13, **50, 51**
Heteropterus morpheus 12, **25**
Iphiclides podalirius 12, **34, 35**
Issoria lathonia 14, **74, 75**
Lasiommata megera 14, **108, 109**
Leptidea juvernica 39
Leptidea sinapis 13, **38, 39**
Lycaena dispar 13, **54, 55**
Lycaena hippothoe 13, 55
Lycaena phlaeas 13, **52, 53**
Lycaena tityrus 13, **56, 57**
Maniola jurtina 15, **118, 119**
Melanargia galathea 15, **120, 121**
Melitaea athalia 14, 97
Melitaea britomartis 14, 97
Melitaea diamina 14, 97
Melitaea didyma 14, **98, 99**
Melitaea phoebe 14, **96, 97**
Minois dryas 15, **122**
Neptis rivularis 14, 101
Neptis sappho 14, **100, 101**
Nymphalis antiopa 14, **94**
Nymphalis polychloros 14, 89
Ochlodes sylvanus 12, **28, 29**
Papilio machaon 12, **36, 37**
Pararge aegeria 14, **106, 107**
Parnassius mnemosyne 12, **33**
Phengaris arion 13, **64, 65**
Pieris brassicae 13, **42, 43**
Pieris mannii 43
Pieris napi 13, **44, 45**
Pieris rapae 13, 43
Plebejus argus 13, **66, 67**
Plebejus argyrognomon 13, 67
Plebejus idas 13, 67
Polygonia c-album 14, **90, 91**
Polyommatus icarus 14, 15, **70, 71**
Pontia daplidice 13, **46, 47**
Pyrgus armoricanus 12, **24**
Pyrgus malvae 12, 24
Pyronia tithonus 15, **114, 115**
Satyrium acaciae 13, 59
Satyrium w-album 13, **59**
Thymelicus lineola 12, **27**
Thymelicus sylvestris 12, 27
Vanessa atalanta 8, 14, **82, 83**
Vanessa cardui 14, **84, 85**
Zerynthia polyxena 12, **30, 31**

KAZALO HRVATSKIH IMENA VRSTA

Assmanova riđa 14
 bagremov repić 13
 bijeli šumski vratar 15, **123**
 bjelokrili okaš 14, **110, 111**
 bjelooki vatreni plavac 13
 brijestov repić 13, **59**
 crni apolon 12, **33**
 crnožili bijelac 13, **44, 45**
 crvena riđa 14, **98, 99**
 danje paunče 14, **86, 87**
 djetelinin plavac 14, **68, 69**
 dvotočkasti šarenac 14, **78, 79**
 glatkonogi plavac 13
 gorušičin bijelac 13, **38, 39**
 grašarov strjeličar 13
 kiseličin vatreni plavac 13, **54, 55**
 končarin šarenac 14
 kontinentalna riđa 14, **90, 91**
 koprivina riđa 14, **89**
 kratkorepi strjeličar 13, **60, 61**
 kupinin šarenac 14, **76, 77**
 kupusov bijelac 13, **42, 43**
 lastin rep 12, **36, 37**
 limunasti poštar 13
 lugar 14, **106, 107**
 ljepokrili admiral 7, 8, 14, **82, 83**
 mala preljevalica 14, **102, 103**
 mala zebra 14, **100, 101**
 mali pjegavac 14, **108, 109**
 mali vatreni plavac 13, **52, 53**
 močvarna riđa 14, **95**
 močvarni debeloglavac 12, **25**
 modrooki okaš 15, **122**
 mrka riđa 14
 mrtvački plašt 14, **94**
 obična riđa 14
 obična sedefica 14, **74, 75**
 obični mrki plavac 13
 obični okaš 15
 obični plavac 14, 15, **70, 71**
 obični poštar 13, **48**
 obični vratar 15, **114, 115**
 proljetni šarenac 14
 prugasto jedarce 12, **34, 35**
 repičin bijelac 13
 sijedi debeloglavac 12
 sjajni plavac 13
 sljezov debeloglavac 12
 smeđi debeloglavac 12, **27**
 smeđi pirgavac 13, **50, 51**
 smeđonoga riđa 14
 srebrni debeloglavac 12
 srebrnorubi okaš 15, **112, 113**
 stričkovac 14, **84, 85**
 šahovnica 15, **120, 121**
 šareni debeloglavac 12, **28, 29**
 šumska riđa 14, **92, 93**
 tamni debeloglavac 12, **20, 21**
 timijanov plavac 13, **64, 65**
 tkalčev šarenac 14, **80, 81**
 točkasti vatreni plavac 13, **56, 57**
 tronogi plavac 13, **66, 67**
 uskršnji leptir 12, **30, 31**
 velika preljevalica 14, **104, 105**
 velika zebra 14, 101
 veliko volovsko oko 15, **118, 119**
 vijin strjeličar 13
 vrijeskov plavac 13
 zagasiti poštar 13
 zečinina riđa 14, **96, 97**
 zelena sedefica 14, 15, **72, 73**
 zeleni bijelac 13, **46, 47**
 zeleni kupinar 13, **58**
 zelenokrili plavac 13, **62, 63**
 Zellerov debeloglavac 12, **22, 23**
 zlatni okaš 15, **116, 117**
 zlatni poštar 13
 zorica 13, **40, 41**
 zujavac 12, **24**
 žučak 10, 13, **49**
 žutopjegi debeloglavac 12, **26**

Požeško - slavonska županija

S površinom od 1.815 četvornih kilometara i nešto više od 85.800 stanovnika, Požeško-slavonska županija ubraja se u red manjih županija u Republici Hrvatskoj.

Svojim položajem je po strani od glavnih posavskih i podravskih prometnih pravaca. I baš takav položaj joj daje jednu posebnu draž. Požeško-slavonska županija razbija uobičajenu predodžbu o ravnoj Slavoniji, jer ovdje na relativno malom prostoru ima ravnica s plodnim njivama, te planina i gora čija podnožja krasi nadaleko poznati vinogradi, dok su viši dijelovi uglavnom pod šumom.

Požeško-slavonska županija sastoji se od dvije prostorno odvojene cjeline - Požeške kotline te Pakračko-lipičkog kraja.

www.tzzps.hr

www.pszupanija.hr